

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника Економічний
факультет
Кафедра фінансів

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему: «ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ
УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»

Виконала: студентка _IV_ курсу,
групи _ ФБСЗ-41 _
спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
Федорів Анастасії
Керівник: _ **Мигович Т.М.**
Рецензент __д.е.н., професор кафедри
обліку і оподаткування **Сас Л.С.**__

Івано-Франківськ – 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ.....	7
1.1. Поняття та призначення фінансової звітності підприємства.....	7
1.2. Класифікація звітності підприємств і принципи її формування.....	14
1.3. Законодавче і нормативно-правове забезпечення фінансової звітності в Україні.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТОВ БК «ВАМБУД».....	26
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ БК «ВАМБУД».....	26
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності....	32
2.3. Використання горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу для оцінки ефективності управлінських рішень.....	41
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	45
3.1. Проблеми та обмеження використання фінансової звітності в практиці управління.....	45
3.2. Необхідність і особливості переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності.....	54

3.3. Шляхи вирішення проблем трансформації фінансової звітності на сучасному етапі.....	60
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах розвитку національної економіки підприємства стикаються з високою невизначеністю ринкових процесів, коливанням вартості ресурсів, змінами нормативно-правового середовища та зростаючою конкуренцією. Ці чинники зумовлюють необхідність своєчасного отримання достовірної інформації про фінансовий стан підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень. Саме фінансова звітність виступає базовим джерелом такої інформації, оскільки містить систематизовані дані про результати діяльності, структуру активів і пасивів, грошові потоки та фінансові результати діяльності за певний період.

Для підприємств будівельної галузі, до яких належить ТОВ БК «ВАМБУД», питання управління фінансовою інформацією є особливо актуальними через специфіку галузі: тривалість реалізації проєктів, значні обсяги капітальних інвестицій, висока залежність від кредитного фінансування та коливань попиту на будівельні послуги. Неефективне використання фінансової інформації може призвести до втрати ліквідності, зниження конкурентоспроможності та фінансової нестійкості підприємства.

В умовах постійних змін економічної кон'юнктури фінансові показники стають не лише статистичними даними, а ключовими інструментами для

прогнозування майбутніх результатів, оцінки стратегічних ризиків і прийняття управлінських рішень. Аналіз фінансових звітів дозволяє менеджерам виявляти тенденції, оперативно реагувати на відхилення від планових показників, оптимізувати використання ресурсів та підвищувати ефективність діяльності підприємства.

Особлива увага до цієї теми зумовлена зростаючою потребою в удосконаленні методів фінансового аналізу в практиці ведення бізнесу. На сучасному етапі розвитку ринку будівельних послуг в Україні чітке розуміння фінансового стану підприємства стає передумовою не лише виживання в конкурентній боротьбі, а й забезпечення сталого довгострокового розвитку.

Таким чином, дослідження фінансової звітності як джерела інформації для ухвалення управлінських рішень є важливим науковим і практичним завданням, яке сприятиме підвищенню ефективності управління і забезпеченню фінансової стабільності ТОВ БК «ВАМБУД».

Проблемам фінансового аналізу, ролі фінансової звітності та ухваленню управлінських рішень присвячено значну увагу в наукових працях вітчизняних і зарубіжних дослідників. Значний внесок у розвиток теорії фінансового аналізу зробили такі вчені, як: В. П. Горбенко – дослідження фінансового стану підприємства; І. В. Лаппо – аналіз фінансової звітності та оцінка ризиків; О. В. Саєнко – методологія управлінського аналізу; В. В. Бондарчук – управлінський облік і прийняття рішень; Д. І. Журавльов – фінансові показники ефективності діяльності. Ці роботи заклали методологічні основи для подальшого вдосконалення інструментів аналізу фінансової інформації та забезпечення управлінського контролю.

Об'єктом дослідження є діяльність підприємства ТОВ БК «ВАМБУД», зокрема його фінансово-господарська діяльність у 2023–2025 роках.

Предметом дослідження є фінансова звітність ТОВ БК «ВАМБУД» як джерело інформації для ухвалення управлінських рішень, що включає показники доходів, прибутку, активів, зобов'язань та інших фінансових результатів.

Мета дослідження – оцінка роль і значення фінансової звітності у прийнятті управлінських рішень на прикладі ТОВ БК «ВАМБУД» та розробка пропозицій щодо підвищення ефективності використання фінансової інформації.

Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання:

- Проаналізовано поняття та призначення фінансової звітності підприємства.
- Проаналізувати класифікацію звітності підприємств і принципи її формування.
- Дослідити законодавче і нормативно-правове забезпечення фінансової звітності в Україні.
- Здійснити загальну характеристику підприємства.
- Провести аналіз фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності.
- Охарактеризувати використання горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу для оцінки ефективності управлінських рішень.
- Виокремити проблеми та обмеження використання фінансової звітності в практиці управління.
- Обґрунтувати необхідність і особливості переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності.
- Запропонувати шляхи вирішення проблем трансформації фінансової звітності на сучасному етапі.

Методи дослідження. У роботі використано комплекс теоретичних та емпіричних методів. До теоретичних відносяться аналіз наукової літератури та нормативних документів, систематизація та узагальнення підходів до фінансової звітності. Емпіричні методи включають горизонтальний та вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз, порівняльний та трендовий аналіз, що дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства та обґрунтувати управлінські рішення.

Теоретичне значення дослідження полягає у поглибленні розуміння ролі фінансової звітності як ключового інформаційного інструменту для аналізу діяльності підприємства. Вивчення структури, методів складання та інтерпретації фінансових звітів дозволяє розробити науково обґрунтовані підходи до оцінки фінансового стану та ефективності управлінських рішень. Крім того, дослідження сприяє формуванню концептуальних основ використання міжнародних стандартів фінансової звітності для забезпечення порівнянності даних та їх надійності у процесі стратегічного планування.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання отриманих результатів для підвищення ефективності управлінських рішень на підприємствах. Фінансова звітність виступає джерелом об'єктивної інформації для планування, контролю та оцінки результатів діяльності. На основі аналізу фінансових показників керівники можуть своєчасно визначати проблемні ділянки, оптимізувати використання ресурсів, приймати інвестиційні та стратегічні рішення, а також підвищувати прозорість фінансової інформації для зовнішніх та внутрішніх стейк-холдерів.

Структура і обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи налічує 81 сторінку. Робота містить 17 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел, що включає 60 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

1.1. Поняття та призначення фінансової звітності підприємства

Процеси глобалізації та інтеграції, поява транснаціональних корпорацій, розвиток міжнародних фондових ринків та інші сучасні соціально-економічні трансформації суттєво змінюють природу та функції фінансової звітності. У сучасних умовах вона набуває виняткової суспільної значущості та стає невід'ємним інструментом ефективного функціонування економіки інформаційного суспільства. Водночас погляди науковців щодо її ролі та значення залишаються досить різними й часто протилежними. Тому для повного розуміння сутності фінансової звітності, визначення її місця в інформаційній системі ринку та оцінки впливу на рішення користувачів необхідні ґрунтовні дослідження [5, с. 3].

Фінансова звітність виступає важливим елементом інформаційного забезпечення процесу управління та прийняття рішень, інтегруючись із класичними функціями менеджменту. Під час планування її дані використовуються для обґрунтування цілей і стратегічних напрямів діяльності, а також для формування базових і прогнозних показників фінансово-господарської діяльності підприємства. На етапі організації вона впливає на порядок збору первинної інформації про господарські факти, а також на методи та процедури її обробки в системі фінансового обліку. Завдяки цьому відбувається деталізація завдань, визначення процесів і встановлення інформаційних вимог до виробничих підрозділів та облікового персоналу. Крім того, фінансова звітність слугує інструментом стимулювання та регулювання фінансової політики менеджменту. На її основі здійснюють моніторинг, контроль, аналіз та оцінку досягнутих результатів, а також приймають необхідні коригувальні рішення [9].

Фінансова звітність має особливе значення і для зовнішніх користувачів. На її основі інвестори приймають рішення щодо вкладення коштів у активи та цінні папери підприємства, а кредитори оцінюють можливості фінансування його господарської діяльності та надання позик. На рівні держави фінансова звітність слугує інформаційною базою для формування макроекономічних показників, проведення статистичних спостережень та управління розвитком галузей і регіонів. Вона також використовується фіскальними органами для контролю та оподаткування [12, с. 167].

У ринковій економіці фінансова звітність виступає інструментом регулювання ринку цінних паперів, сприяючи перерозподілу капіталів із менш привабливих секторів у більш ефективні, що підтримує економічне оздоровлення та оптимальний розподіл фінансових ресурсів. Завдяки цьому її можна розглядати як один із важливих суспільних інститутів, який забезпечує стабільне функціонування економіки країни.

Суб'єктами фінансової звітності є: укладачі (облікові працівники та менеджери), користувачі (власники, інвестори, кредитори, контрагенти, держава, громадськість тощо) та регулятори (органи державної влади, професійні організації, які контролюють облік і звітність). Кожна група має власні інтереси, які доцільно класифікувати за трьома категоріями: особисті, загально-організаційні та суспільні [18, с. 177].

Фінансова звітність підприємства є базовим елементом інформаційної системи управління, оскільки саме вона акумулює узагальнені результати господарської діяльності та відображає фінансовий стан суб'єкта господарювання у визначений момент часу. В умовах сучасної економіки значення фінансової звітності суттєво зростає, адже вона виступає основою для прийняття стратегічних, тактичних і оперативних управлінських рішень.

Відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку, фінансова звітність – це система взаємопов'язаних форм, що містять інформацію про фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та рух грошових

коштів за звітний період. Проте в економічній науці існує значна кількість підходів до трактування цього поняття, що свідчить про його багатогранність.

Зокрема, Л. В. Безкоровайна розглядає фінансову звітність як узагальнену інформаційну систему, яка формується на основі даних бухгалтерського обліку та забезпечує користувачів інформацією для прийняття економічних рішень. Учений акцентує увагу на її ролі як інструменту інформаційного забезпечення управління [2, с. 17].

На думку Д. О. Горошотченко, фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та результатів діяльності підприємства, що дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів та якість управління. Він підкреслює її аналітичну та контрольну функції [14, с. 461].

Українська науковиця Л. В. Іванченкова визначає фінансову звітність як засіб економічної комунікації, через який підприємство передає інформацію про свою діяльність зовнішнім і внутрішнім користувачам. У цьому контексті вона виступає важливим інструментом формування довіри між підприємством і зацікавленими сторонами [25, с. 89].

О. О. Міклуха трактує фінансову звітність як систематизовану сукупність показників, що відображають результати діяльності підприємства та створюють інформаційну основу для аналізу, контролю і прогнозування його розвитку [36, с. 43].

Водночас Н. В. Овсюк наголошує, що фінансова звітність є завершальним етапом облікового процесу, який забезпечує узагальнення інформації у зручній для користувачів формі та дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства [44, с. 113].

Узагальнення наведених підходів дозволяє зробити висновок, що фінансова звітність – це комплексна, системно організована інформаційна база, яка формується на основі бухгалтерського обліку та забезпечує користувачів релевантною, достовірною і своєчасною інформацією про діяльність підприємства.

З метою систематизації наукових підходів до визначення сутності фінансової звітності доцільно узагальнити їх у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи вчених до визначення поняття «фінансова звітність»

Автор	Сутність визначення	Акцент
О. Ромашко	Інформаційна система, сформована на основі обліку	Прийняття рішень
Т. В. Черкашина	Структуроване відображення фінансового стану	Оцінка ефективності
С. Л. Безручук	Засіб економічної комунікації	Взаємодія користувачами ³
О. В. Добровольська	Система показників для аналізу і прогнозування	Аналітична функція
Б. А. Засадний	Узагальнюючий етап облікового процесу	Підсумок обліку

Окрім визначення сутності, важливим є розкриття призначення фінансової звітності підприємства. Її основне призначення полягає у забезпеченні користувачів повною, правдивою та неупередженою інформацією про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому становищі підприємства.

У сучасних умовах фінансова звітність виконує не лише інформаційну функцію, а й виступає інструментом управління, контролю та планування. Вона є основою для:

- оцінки фінансової стійкості підприємства;
- аналізу прибутковості та рентабельності;
- визначення платоспроможності та ліквідності;
- прогнозування майбутнього розвитку;
- обґрунтування управлінських рішень.

С. А. Гаркуша зазначає, що головною метою фінансової звітності є задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів, які не мають можливості отримувати інформацію безпосередньо з системи бухгалтерського обліку [10, с. 375].

У свою чергу, М. В. Дубініна підкреслює, що фінансова звітність є необхідною умовою ефективного управління підприємством, оскільки вона забезпечує основу для планування, контролю та аналізу діяльності.

Розширене розуміння призначення фінансової звітності можна подати у вигляді таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Призначення фінансової звітності підприємства

Напрямок використання	Характеристика
Інформаційне забезпечення	Надання достовірної інформації про діяльність підприємства
Управлінське	Використання для прийняття управлінських рішень
Аналітичне	Формування бази для фінансового аналізу
Контрольне	Оцінка ефективності використання ресурсів
Прогностичне	Використання для планування та прогнозування
Комунікаційне	Забезпечення взаємодії із зовнішніми користувачами

Формування та подання фінансової звітності підприємствами в Україні здійснюється на основі чітко визначеної нормативно-правової бази, яка регламентує склад, зміст, принципи та вимоги до її підготовки. Вона включає як національні, так і міжнародні стандарти, що забезпечують уніфікацію та порівнянність фінансової інформації.

Ключовим нормативним актом є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає правові засади ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Згідно із цим законом, фінансова звітність повинна забезпечувати користувачів повною, правдивою та неупередженою інформацією про фінансовий стан підприємства [24].

Важливу роль у регулюванні фінансової звітності відіграють Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО). Зокрема:

- НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає мету, склад та принципи підготовки фінансової звітності;
- НП(С)БО 2 «Баланс» регламентує структуру та зміст звіту про фінансовий стан;

- НП(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» встановлює порядок відображення доходів, витрат і фінансових результатів;
- НП(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» визначає методiku формування інформації про грошові потоки;
- НП(С)БО 5 «Звіт про власний капітал» розкриває зміни у структурі власного капіталу підприємства.

Зазначені стандарти формують методологічну основу фінансової звітності на національному рівні та забезпечують єдність підходів до її складання.

Поряд із національними стандартами, важливе значення мають Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які застосовуються підприємствами, що становлять суспільний інтерес, а також тими суб'єктами господарювання, які прагнуть інтегруватися у міжнародне економічне середовище.

Основними міжнародними нормативними документами є:

- МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – визначає загальні вимоги до структури та змісту звітності;
- МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» – регламентує відображення грошових потоків;
- МСФЗ 15 «Дохід за договорами з клієнтами» – встановлює принципи визнання доходу;
- МСФЗ 16 «Оренда» – регулює облік орендних операцій.

На відміну від НП(С)БО, міжнародні стандарти мають більш принципово-орієнтований характер, що забезпечує гнучкість у відображенні господарських операцій та підвищує рівень прозорості фінансової інформації. Для кращого розуміння відмінностей між національними та міжнародними підходами до фінансової звітності доцільно подати їх у вигляді таблиці 1.3.

Отже, нормативно-правове забезпечення фінансової звітності в Україні є багаторівневим і поєднує національні та міжнародні стандарти. Такий підхід сприяє підвищенню якості фінансової інформації, забезпечує її порівнянність і прозорість, а також створює передумови для ефективного прийняття

управлінських рішень як на рівні підприємства, так і на рівні зовнішніх користувачів.

Таблиця 1.3

Порівняльна характеристика НП(С)БО та МСФЗ

Критерій	НП(С)БО	МСФЗ
Характер регулювання	Нормативно-деталізований	Принципово-орієнтований
Гнучкість застосування	Обмежена	Висока
Орієнтація	Національна економіка	Міжнародні ринки
Рівень деталізації	Чітко регламентований	Загальні принципи
Прозорість інформації	Середня	Висока
Сфера застосування	Більшість підприємств України	Підприємства, що становлять суспільний інтерес

Таким чином, фінансова звітність підприємства є складною багатофункціональною системою, яка поєднує інформаційні, аналітичні та управлінські аспекти. Вона відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості діяльності підприємства, підвищенні рівня довіри з боку зацікавлених сторін та формуванні ефективної системи управління (рис.1.1).

Рис. 1.1. Роль фінансової звітності у системі управління підприємством

У контексті прийняття управлінських рішень фінансова звітність виступає не лише джерелом інформації, а й інструментом оцінки альтернатив, мінімізації ризиків та підвищення ефективності діяльності підприємства, що обумовлює її стратегічне значення в сучасних умовах господарювання.

1.2. Класифікація звітності підприємств і принципи її формування

Фінансова звітність підприємства є складною багаторівневою системою, яка охоплює різні види інформації залежно від цілей її використання, складу користувачів та особливостей діяльності суб'єкта господарювання. Саме тому важливим теоретичним аспектом є її класифікація, яка дозволяє систематизувати звітність за певними ознаками та підвищити ефективність її використання в управлінні.

У науковій літературі класифікація звітності розглядається як процес поділу звітної інформації на окремі групи за визначеними критеріями. Зокрема, О. С. Лемшовська зазначає, що класифікація звітності сприяє більш глибокому розумінню її змісту та функціонального призначення [31, с. 179]. Н. М. Бондаренко підкреслює, що систематизація звітності є необхідною умовою її ефективного використання у процесі прийняття управлінських рішень [6, с. 50].

У сучасній економічній науці існує значна кількість підходів до класифікації звітності підприємств. Найбільш поширеним є групування за такими ознаками, які подані у табл.1.4.

Розглянемо детальніше основні класифікаційні ознаки фінансової звітності:

1. За видами обліку. Цей підхід є одним із найпоширеніших і передбачає розподіл звітності залежно від того, для яких облікових цілей вона формується. До основних видів належать:

Фінансова звітність – відображає загальний фінансовий стан підприємства, його активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати. Вона складається у стандартних формах і призначена для зовнішніх користувачів, таких як інвестори, кредитори, податкові органи.

Таблиця 1.4

Класифікація звітності підприємства за основними ознаками

Ознака класифікації	Види звітності	Характеристика
За видами обліку	Фінансова, управлінська, статистична, податкова	Відображає різні аспекти діяльності підприємства
За періодичністю	Річна, квартальна, місячна, оперативна	Залежить від строків подання
За ступенем узагальнення	Первинна, зведена, консолідована	Визначає рівень агрегування інформації
За користувачами	Внутрішня, зовнішня	Орієнтація на різні групи користувачів
За обов'язковістю	Обов'язкова, добровільна	Регламентується законодавством або формується за потребою
За формою подання	Традиційна, електронна	Залежить від способу подання інформації

Управлінська звітність – формується для внутрішніх потреб підприємства і менеджменту. Вона може мати довільну форму, містити деталізовані дані за окремими підрозділами, проектами чи видами діяльності, що дозволяє ефективно планувати, контролювати та оцінювати результати діяльності.

Податкова звітність – подається до контролюючих органів і використовується для розрахунку податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Вона регламентується державними нормами та має суворо встановлені форми та строки подання.

Статистична звітність – призначена для державного аналізу економічної діяльності, включаючи формування галузевих і регіональних статистичних показників, оцінку ефективності економічних процесів та підготовку аналітичних матеріалів для органів управління [16].

За словами М. В. Заворітній, кожен із цих видів має своє функціональне призначення та відрізняється за рівнем деталізації інформації. Наприклад, управлінська звітність містить більш глибокі дані, ніж фінансова, оскільки її мета – допомогти керівництву приймати ефективні управлінські рішення [21].

2. За користувачами інформації. Цей підхід базується на поділі звітності залежно від того, для кого вона призначена. Виділяють дві основні категорії:

- Внутрішня звітність – розробляється для потреб менеджменту підприємства. Вона орієнтована на керівників різних рівнів і використовується для оперативного управління, планування, контролю за виконанням планів та прийняття стратегічних рішень.

- Зовнішня звітність – створюється для зовнішніх користувачів, таких як інвестори, кредитори, державні органи, контрагенти та широка громадськість. Основна її мета – забезпечити прозорість діяльності підприємства, підвищити довіру до нього та надати інформацію для прийняття рішень щодо вкладення коштів, кредитування або регуляторного впливу [27, с. 193].

Як зазначає Н. Ю. Мадус, саме орієнтація на конкретного користувача визначає зміст, форму та структуру звітності. Наприклад, внутрішня звітність може містити детальну інформацію про собівартість продукції, тоді як зовнішня фокусуватиметься на показниках прибутку та фінансового стану підприємства [34, с. 175].

3. За ступенем узагальнення. Цей підхід передбачає поділ звітності залежно від того, наскільки узагальнені подані дані:

- Індивідуальна звітність – відображає фінансові результати діяльності конкретного підприємства. Вона є основою для складання консолідованої звітності та використовується для оцінки ефективності окремих організацій.

- Зведена звітність – формується для груп підприємств або структурних підрозділів і дозволяє отримати узагальнену інформацію про діяльність окремих сегментів.

- Консолідована звітність – складається для корпоративних груп або холдингів і включає фінансові дані всіх компаній групи, враховуючи

внутрішньо-групові взаєморозрахунки. Вона є важливим інструментом оцінки ефективності корпоративних структур та прийняття стратегічних рішень на рівні групи.

За словами В. В. Сопка, консолідована звітність особливо цінна для інвесторів та кредиторів, оскільки дозволяє оцінити реальні фінансові результати діяльності всієї групи компаній, а не окремого підприємства.

4. За періодичністю. Звітність класифікується залежно від інтервалу її формування:

- Річна звітність – надає повну картину діяльності підприємства за фінансовий рік. Вона є основною для зовнішніх користувачів та державних органів і використовується для аналізу результатів діяльності та планування майбутніх періодів.

- Проміжна звітність (квартальна) – складається щоквартально або за інші проміжки часу, забезпечує своєчасне отримання інформації для управлінських рішень, контролю та коригування діяльності підприємства.

- Оперативна звітність – формується щоденно, щотижнево або за іншими короткими проміжками часу. Вона використовується для оперативного управління та прийняття негайних рішень у виробничих, фінансових або комерційних процесах.

Такий поділ забезпечує безперервність інформаційного забезпечення управлінських процесів і дозволяє своєчасно реагувати на зміни в господарському середовищі [45, с. 136].

Фінансова звітність є складним економічним явищем, що має багатогранну структуру та численні функції в системі управління підприємством. Для кращого розуміння її сутності й особливостей застосовують різні підходи до класифікації, які визначаються цілями дослідження, типом користувачів, формою та періодичністю надання інформації.

Науковці пропонують власні підходи до класифікації фінансової та управлінської звітності, орієнтуючись на різні аспекти її використання. Одні виділяють звітність за видами обліку або за ступенем узагальнення даних, інші

– за функціональним призначенням чи рівнем управління, на який орієнтована інформація. Такий різнобічний підхід дозволяє глибше оцінити значення звітності як інструменту управління та прийняття рішень, а також узгодити її форми і структуру з потребами різних користувачів – від внутрішніх менеджерів до зовнішніх інвесторів і державних органів.

Одним із ключових аспектів організації фінансової звітності є дотримання принципів її формування. Ці принципи визначають основні правила складання звітності, забезпечують її достовірність, порівнянність і повноту інформації, а також гарантують, що дані адекватно відображають економічну реальність діяльності підприємства.

Згідно з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО 1) та Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), виділяють низку основних принципів, які формують основу якісної фінансової звітності (табл.1.5).

Таблиця 1.5

Основні принципи формування фінансової звітності

Принцип	Сутність
Автономності	Підприємство розглядається як окрема економічна одиниця
Безперервності діяльності	Передбачається, що підприємство продовжуватиме свою діяльність у майбутньому
Нарахування	Доходи і витрати визнаються у момент їх виникнення, незалежно від фактичного руху грошових коштів
Послідовності	Дотримання незмінності облікової політики від одного періоду до іншого
Повного висвітлення	Відображення всієї суттєвої інформації, необхідної для користувачів звітності
Обачності	Уникнення завищення активів та доходів, а також недооцінки зобов'язань
Превалювання сутності над формою	Операції відображаються з точки зору економічного змісту, а не лише юридичної форми
Єдиного грошового вимірника	Всі показники звітності подаються у грошовій формі для забезпечення порівнянності

І. В. Семенець підкреслює, що дотримання цих принципів є необхідною умовою формування якісної, достовірної та зрозумілої фінансової звітності, яка використовується як внутрішніми менеджерами, так і зовнішніми

користувачами [52, с. 109]. Т. М. Сторожук додає, що принципи забезпечують порівнянність інформації у часі, що дає змогу аналізувати динаміку показників, оцінювати ефективність діяльності підприємства та приймати обґрунтовані управлінські рішення [55, с. 54].

Класифікація звітності підприємства є важливим інструментом систематизації та аналізу фінансової інформації (рис.1.2). Вона дозволяє впорядкувати дані за різними ознаками – видами обліку, користувачами, ступенем узагальнення та періодичністю – що значно підвищує ефективність їх використання у процесі управління. Завдяки такій структуризації керівники та фахівці можуть швидко орієнтуватися в обсязі та типах інформації, вибираючи саме ті дані, які необхідні для прийняття конкретних управлінських рішень, аналізу фінансового стану та планування діяльності підприємства [1, с. 198].

Рис. 1.2. Класифікація звітності підприємства за основними ознаками

Водночас принципи формування фінансової звітності забезпечують її достовірність, повноту та порівнянність, що є необхідною умовою об'єктивного оцінювання результатів господарської діяльності. Дотримання таких принципів, як автономність, безперервність діяльності, нарахування, послідовність, обачність та превалювання сутності над формою, дозволяє мінімізувати ризики викривлення інформації та забезпечує її відповідність економічній реальності.

Отже, класифікація звітності є багатовимірною і залежить від конкретних цілей аналізу та користувачів інформації. Це підтверджує її складність як економічної категорії та підкреслює необхідність глибокого підходу до організації та використання звітності у сучасному підприємстві.

Класифікація та принципи формування фінансової звітності взаємопов'язані і створюють основу для ефективного управління підприємством. Вони дозволяють не лише формувати зрозумілі та систематизовані звіти, але й забезпечують надійну інформаційну базу для прийняття стратегічних, тактичних та оперативних управлінських рішень, що сприяє стабільному розвитку підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності на ринку.

1.3. Законодавче і нормативно-правове забезпечення фінансової звітності в Україні

Фінансова звітність є невід'ємною частиною загальної звітності підприємств і слугує важливим інструментом управління їх економічною діяльністю. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансова звітність – це бухгалтерська документація, яка відображає фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та рух грошових коштів за звітний період.

Суб'єкти малого підприємництва (СМП) мають можливість подавати фінансову звітність за формами № 1-М, № 2-М та № 1-Мс, № 2-Мс. Кожен елемент фінансової звітності має свій зміст, порядковий номер та передбачає відображення певного обсягу інформації. Для правильного використання цих форм до кожної з них існує відповідний нормативний документ, який регламентує форму звітності та вимоги до розкриття її статей – це НП(С)БО та П(С)БО. Основні компоненти фінансової звітності підприємств та їх призначення наведено в табл. 1.6

Таблиця 1.6

**Основні компоненти фінансової звітності підприємств та їх
призначення**

№	Компонент фінансової звітності	Зміст інформації	Використання / призначення	Нормативна база
1	Баланс (Звіт про фінансовий стан), форма № 1	Економічні ресурси та джерела їх формування (власний капітал та зобов'язання) на дату балансу	Оцінка структури ресурсів, ліквідності та платоспроможності, прогнозування майбутніх потреб і змін у ресурсах	НП(С)БО 1, П(С)БО 27, П(С)БО 32
2	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), форма № 2	Доходи, витрати та фінансові результати діяльності за звітний період, прибутковість акцій власної емісії	Оцінка та прогноз прибутковості, аналіз доходів і витрат	НП(С)БО 1, П(С)БО 24
3	Звіт про рух грошових коштів, форма № 3	Генерування та використання грошових коштів	Оцінка та прогноз руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності	НП(С)БО 1
4	Звіт про власний капітал, форма № 4	Зміни у складі власного капіталу протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі	НП(С)БО 1, П(С)БО 6
5	Примітки до фінансових звітів, форма № 5 з додатками	Обрана облікова політика, інформація, що не наведена безпосередньо у фінансових звітах, додатковий аналіз статей	Оцінка облікової політики, ризиків та невпевненості, що впливають на підприємство та його ресурси	НП(С)БО 1, П(С)БО 6–17, П(С)БО 30
6	Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс № 1-м/1-мс та Звіт про фінансові результати № 2-м/2-мс)	Основні ресурси та фінансові результати СМП	Оцінка структури ресурсів та результатів діяльності малого підприємства	П(С)БО 16, П(С)БО 17, П(С)БО 25

Фінансова звітність може класифікуватися залежно від правил її складання: за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Відповідно до НП(С)БО 1, фінансова звітність – це бухгалтерська документація, яка містить дані про фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та рух грошових коштів за звітний період. Для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень користувачі фінансової звітності потребують детальної інформації щодо фінансово-майнового стану підприємства, наявності та руху коштів за видами діяльності, джерел їх надходження та напрямів використання, результатів діяльності та змін у власному капіталі, а також про суттєві події і операції, що відбулися після дати балансу та можуть вплинути на прийняття рішень [43].

Ці інформаційні потреби визначили склад фінансової звітності. Згідно з НП(С)БО 1, до її складу належать: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Примітки до річної фінансової звітності з додатками. Інші форми звітності не вважаються фінансовою звітністю і не обов'язково містять інформацію про зазначені характеристики діяльності підприємства [11, с. 87].

Для забезпечення якісного складання річних форм фінансової звітності Міністерством фінансів України розроблено методичні рекомендації щодо їх заповнення, які доповнюють положення НП(С)БО 1. Позитивним є те, що порядок складання фінансової звітності в Україні не є надмірно жорстко регламентованим, що відповідає принципам МСФЗ. Більшість сучасних підручників та посібників з бухгалтерського обліку надають власні тлумачення щодо висвітлення і розкриття інформації про діяльність підприємства у звітності. Розкриття фінансової звітності передбачає надання даних, які є суттєвими для користувачів цієї інформації [43].

Інформація, що міститься у фінансовій звітності, має бути зрозумілою та доступною для користувачів. Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до

фінансової звітності», у фінансовій звітності підприємства передбачено розкриття визначених видів інформації, які забезпечують її повноту та корисність для прийняття рішень (Додаток А).

Кожна форма фінансової звітності повинна містити дату або період, на який наведені її показники. У звітності обов'язково зазначається валюта, в якій відображено елементи фінансової інформації, та одиниця виміру. Підприємство повинно висвітлювати обрану облікову політику, описуючи принципи оцінки статей фінансової звітності та методи обліку окремих її складових.

Інформація, що підлягає розкриттю, наводиться безпосередньо у формах фінансової звітності або у примітках до них. У примітках слід розкривати: облікову політику підприємства; дані, які не наведені у фінансових звітах, але є обов'язковими за відповідними стандартами; а також додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

У вступній частині форми фінансової звітності («шапці») зазначається, що форма є додатком відповідного НП(С)БО. Також вказується:

- підприємство – скорочена назва організації;
- територія – місце реєстрації підприємства (район, місто);
- форма власності – відповідно до засновницьких документів;
- стан державного управління – для державних підприємств зазначається підпорядкування органу влади;
- галузь та вид господарської діяльності – основна сфера діяльності підприємства;
- адреса – повна адреса для форми № 1 «Баланс» та Звіту про фінансові результати СМП;
- середня чисельність працівників – лише у формі № 1, середня кількість працівників за рік [43].

Таблиця для заповнення кодів звітності починається з дати надання форми (рік, місяць, число). Наприклад, «02.02.17» означає, що форма надана 2 лютого 2017 року. У таблиці зазначаються коди, надані органами статистики:

- ЄДРПОУ – код у Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України;
- КОАТУУ – код адміністративно-територіального устрою;
- КОПФГ – код організаційно-правової форми;
- КОДУ – код органу державного управління (для Балансу та Звіту про фінансові результати СМП);
- КВЕД – код виду економічної діяльності.

У формі обов'язково зазначається стандарт складання: національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку чи міжнародні стандарти фінансової звітності. Далі вказується назва форми та звітний період. У основній частині форми, за рядками (статтями), відображаються показники діяльності підприємства у національній валюті (тис. грн або грн) [43].

Фінансову звітність підписують керівник та головний бухгалтер, які несуть відповідальність за точність та повноту інформації. Звітність відображає різні аспекти подій і процесів, що відбулися в діяльності підприємства протягом звітного періоду, наводить дані за попередній період, розкриває облікову політику та її зміни. Формування звітності за визначеними формами та порядком дозволяє порівнювати дані за різні періоди та забезпечує можливість проведення ретроспективного, поточного і перспективного (стратегічного) аналізу діяльності підприємства.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення фінансової звітності в Україні створює чіткі правові рамки для формування, подання та використання фінансової інформації підприємствами. Основу регулювання складають Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), а також методичні рекомендації та роз'яснення Міністерства фінансів. Це забезпечує єдність підходів до складання звітності, достовірність і прозорість даних, а також можливість порівняння фінансових результатів за різні періоди [43].

Нормативно-правова база дозволяє підприємствам відображати повну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів

та зміни у власному капіталі, а також розкривати суттєві події після дати балансу. Водночас вона сприяє адаптації української фінансової звітності до вимог міжнародних стандартів (МСФЗ), підвищуючи її корисність для внутрішніх і зовнішніх користувачів, включаючи інвесторів, кредиторів і органи державного управління.

Отже, нормативно-правове регулювання фінансової звітності забезпечує правову основу для ведення бухгалтерського обліку та формування звітності, що відповідає сучасним потребам управління підприємствами та підвищує прозорість фінансової інформації в Україні.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТОВ БК «ВАМБУД»

2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ БК «ВАМБУД»

ТОВ БК «ВАМБУД» є будівельною компанією, що здійснює діяльність в місті Івано Франківськ та Івано-Франківській області. Підприємство було створене з метою реалізації будівельних проєктів житлового, комерційного та громадського призначення. Основними напрямками діяльності є: будівництво, реконструкція та капітальний ремонт будівель і споруд; виконання будівельних, монтажних та оздоблювальних робіт; проєктування та супровід будівництва об'єктів різного рівня складності.

Компанія ТОВ БК «ВАМБУД» зареєстрована за юридичною адресою Україна, 76007, Івано-Франківська обл., місто Івано-Франківськ, вулиця Вовчинецька, будинок 121. Керівником компанії є Ковальчук Микола Петрович.

Юридично ТОВ БК «ВАМБУД» є приватним підприємством, що свідчить про те, що засновниками та власниками підприємства є фізичні особи, а управління здійснюється керівником підприємства або уповноваженим ним менеджером [7].

ТОВ БК «ВАМБУД» належить до будівельної галузі, яка є однією з ключових сфер економіки, що забезпечує розвиток інфраструктури, житлового фонду, промислових та соціальних об'єктів. Будівельна галузь здійснює комплекс операцій: від підготовки проєктно кошторисної документації до виконання будівельно монтажних робіт, введення об'єктів в експлуатацію та здачі в користування замовнику (табл.2.1).

ТОВ БК «ВАМБУД» функціонує ТОВ. Це організаційно-правова форма, яка характеризується тим, що підприємство належить фізичним особам, а його

діяльність регулюється нормативно-правовими актами, що визначають правила створення і ведення бізнесу в Україні.

Таблиця 2.1

Основні види діяльності підприємства згідно зі статутом та КВЕД

КВЕД	Найменування виду діяльності
41.20	Будівництво житлових і нежитлових будівель
42.99	Будівельні роботи спеціального призначення
43.99	Інші готові будівельні роботи
71.11	Архітектурна діяльність та проектування

Основні особливості приватного підприємства:

Власники підприємства. Власниками є одна або кілька фізичних осіб, які внесли статутний капітал і володіють правом контролю над діяльністю підприємства. Власники визначають стратегічні цілі компанії, затверджують ключові рішення щодо інвестицій, розвитку та використання ресурсів. У разі успішної діяльності підприємства власники отримують прибуток пропорційно їхній частці у капіталі.

Управління підприємством. Безпосереднє управління здійснює директор, який несе відповідальність за виконання бізнес-плану, організацію виробничих процесів, кадрову політику та дотримання законодавчих вимог. Директор також відповідає перед власниками за фінансові результати підприємства та ефективність його діяльності. Така структура дозволяє підприємству приймати оперативні та стратегічні рішення швидко, без зайвих бюрократичних процедур, характерних для великих корпоративних структур [7].

Майно та фінансові ресурси. Майно підприємства належить йому на праві приватної власності, що дає можливість ефективно використовувати активи, управляти оборотними ресурсами і приймати рішення щодо інвестицій. ПП може самостійно визначати, як розподіляти прибуток, інвестувати в розвиток або модернізацію виробництва, не погоджуючи кожен крок з державними органами (крім податкової та ліцензійних вимог).

ТОВ БК «ВАМБУД» було засновано у 2010 році в місті Івано-Франківськ групою підприємців, які мали значний досвід у сфері будівництва та

проектування об'єктів різного призначення. Ініціатори створення компанії прагнули об'єднати професійні знання, ресурси та сучасні технології будівництва для реалізації високоякісних проєктів на регіональному ринку. Заснування ТОВ БК «ВАМБУД» стало результатом поєднання приватної ініціативи та потреб регіонального ринку у професійних будівельних послугах, що забезпечили компанії конкурентні переваги ще на початковому етапі діяльності.

Діяльність підприємства від початку характеризується послідовним розвитком та систематичною реалізацією стратегічних завдань, що підтверджується ключовими етапами його діяльності (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Основні події та досягнення ТОВ БК «ВАМБУД»

Рік	Основні події та досягнення
2010	Заснування підприємства та державна реєстрація. Створення нормативно-правової бази діяльності, формування статутного капіталу, визначення напрямів діяльності та структури управління.
2011	Виконання перших будівельних проєктів, зокрема житлових будинків у місті Івано-Франківськ. Налагодження співпраці з підрядниками та постачальниками будівельних матеріалів.
2015	Розширення спектру послуг компанії: початок реалізації комерційних та соціальних об'єктів, що сприяло зміцненню ринкових позицій та підвищенню іміджу підприємства як надійного підрядника.
2018	Впровадження систем управління якістю та сертифікація відповідно до національних стандартів. Запровадження контролю якості на всіх етапах будівництва та підвищення ефективності внутрішніх процесів.
2022	Активний розвиток підприємства в умовах економічних змін, оптимізація процесів, впровадження інноваційних технологій та розширення партнерських зв'язків з державними та приватними замовниками.

З першого дня діяльності ТОВ БК «ВАМБУД» орієнтувалося на впровадження сучасних будівельних технологій, дотримання високих стандартів якості та виконання робіт у встановлені строки. Компанія приділяє значну увагу професійному розвитку персоналу, використанню новітніх матеріалів та технічного обладнання, що дозволяє підтримувати високу репутацію на ринку будівельних послуг.

Таким чином, історія розвитку ТОВ БК «ВАМБУД» демонструє стабільний прогрес, послідовне нарощування виробничих та управлінських потужностей, а також здатність ефективно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Досвід минулих років заклав основу для подальшого стратегічного зростання та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Організаційна структура ТОВ БК «ВАМБУД» побудована за лінійно-функціональним принципом, що поєднує чітку ієрархію керівництва з функціональним розподілом обов'язків між підрозділами. Такий тип структури є ефективним для невеликих і середніх будівельних підприємств, оскільки дозволяє забезпечити контроль, відповідальність та спеціалізацію працівників на всіх рівнях (рис.2.1).

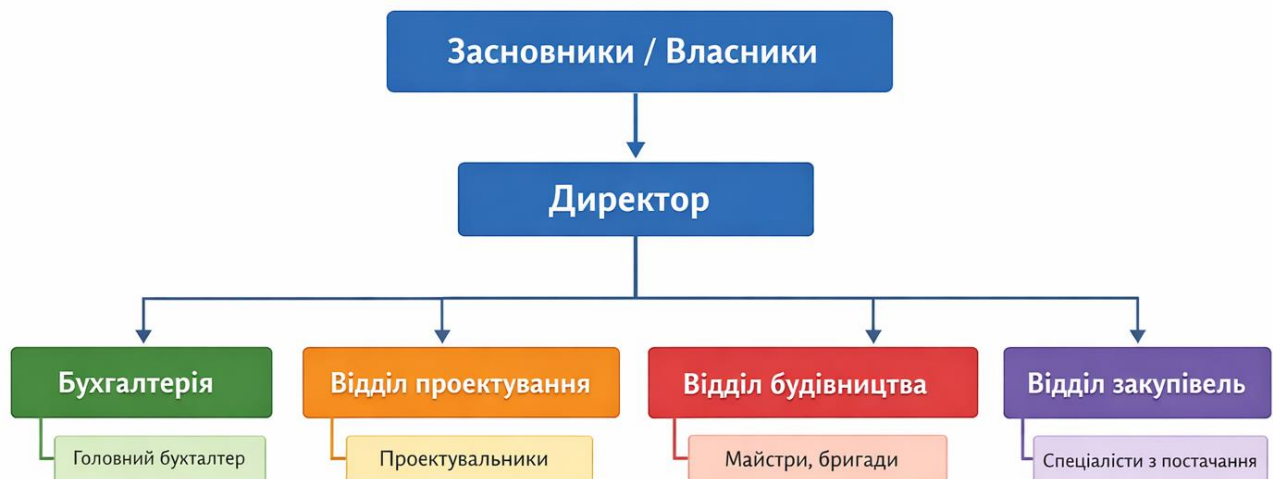

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ БК «ВАМБУД»

Основні характеристики структури:

- Централізація управління: вищий рівень управління належить директору, який координує діяльність усіх підрозділів та приймає ключові стратегічні рішення.
- Централізація дозволяє забезпечити єдину політику управління, контроль над фінансами та ресурсами, а також швидке реагування на зміни зовнішнього середовища. Кожен підрозділ виконує чітко визначені функції: бухгалтерія відповідає за фінансовий та податковий облік, відділ проектування – за підготовку технічної документації, відділ будівництва

- за виконання будівельних робіт, відділ закупівель – за постачання матеріалів.
- Спеціалізація дозволяє підвищити ефективність робочих процесів та якість виконання завдань.
- Прозорість та чіткість підпорядкування: структура передбачає прямі вертикальні лінії підпорядкування, що забезпечує однозначну відповідальність кожного працівника за результати своєї діяльності. Це мінімізує ймовірність конфліктів та дублювання функцій, особливо під час реалізації складних будівельних проєктів.
- Можливості для координації та комунікації: хоча структура централізована, вона дозволяє ефективну взаємодію між підрозділами через директора та міжфункціональні наради.

Такий підхід сприяє швидкому вирішенню оперативних питань і підтримує високу продуктивність роботи на об'єктах [7].

Переваги структури для ТОВ БК «ВАМБУД»:

- Забезпечення чіткої відповідальності за виконання завдань і контроль фінансових потоків.
- Спрощена система управління персоналом та ресурсами.
- Можливість швидкої адаптації до змін у будівельних проєктах або ринкових умовах.
- Підвищення ефективності управлінських рішень завдяки концентрації ключових функцій у центрі (директор).

Недоліки та обмеження:

- Висока централізація може створювати перевантаження керівника і уповільнювати прийняття рішень у великих або багато-проєктних структурах.
- Міжфункціональна взаємодія залежить від ефективності комунікації через директора, що може потребувати додаткових координаційних зустрічей.

Отже, організаційна структура ТОВ БК «ВАМБУД» є оптимальною для середнього будівельного підприємства, оскільки поєднує централізоване управління з функціональною спеціалізацією підрозділів. Вона забезпечує чіткість, контроль та ефективність процесів, що особливо важливо для будівельної галузі, де критичними є строки виконання робіт, якість будівельних процесів та ефективне використання ресурсів.

За час своєї діяльності ТОВ БК «ВАМБУД» успішно реалізувало понад 40 будівельних проєктів різного типу – від сучасних житлових комплексів до комерційних та комунальних об'єктів. Підприємство працює за принципами високої якості, відповідальності та чіткого дотримання будівельних стандартів, що підтверджується численними позитивними відгуками замовників та партнерів. ТОВ БК «ВАМБУД» активно працює на регіональному ринку Івано-Франківщини, займаючи конкурентні позиції серед будівельних компаній середнього сегменту. Постійне підвищення якості виконання робіт, впровадження сучасних технологій та уважність до потреб клієнтів сприяють стабільному зростанню репутації підприємства як надійного партнера у будівництві житла та інфраструктурних об'єктів [7].

ТОВ БК «ВАМБУД» є стабільно діючим підприємством у будівельній галузі, яке успішно функціонує в умовах жорсткої конкуренції на регіональному ринку Івано-Франківщини. Підприємство характеризується грамотною організаційною структурою, де чітко визначені повноваження та відповідальність кожного рівня управління – від засновників і керівництва до виконавчих підрозділів. Така структура сприяє швидкому прийняттю рішень, оптимальному розподілу ресурсів та ефективній взаємодії між різними службами.

Особливу увагу ТОВ БК «ВАМБУД» приділяє якісному виконанню будівельних проєктів: від житлових комплексів і торгово-розважальних центрів до адміністративних і комунальних об'єктів. Завдяки цьому підприємство зарекомендувало себе як надійний партнер серед замовників, що позитивно впливає на його репутацію та конкурентоспроможність.

Фінансова звітність відіграє ключову роль у діяльності підприємства. Вона дозволяє керівництву аналізувати ефективність виконаних проєктів, контролювати витрати та доходи, оцінювати фінансові ризики та планувати розвиток компанії. Використання принципів системності та достовірності в обліку забезпечує точність даних для стратегічного планування та управлінських рішень.

Окрім цього, підприємство активно впроваджує сучасні технології та інноваційні підходи в будівництві, що дозволяє зменшувати строки реалізації проєктів і підвищувати їхню економічну ефективність. Постійний моніторинг ринку, аналіз конкурентів та орієнтація на потреби клієнтів сприяють підтримці стабільного розвитку та розширенню ринкової присутності ТОВ БК «ВАМБУД».

Отже, завдяки комплексному підходу до управління, високим стандартам виконання робіт та ефективному використанню фінансової інформації, ТОВ БК «ВАМБУД» зберігає лідируючі позиції в регіональному будівельному секторі та має значний потенціал для подальшого розвитку.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності

Фінансовий стан підприємства є одним із ключових показників його ефективності та стійкості на ринку. Аналіз фінансових показників дозволяє оцінити здатність компанії виконувати свої зобов'язання, забезпечувати прибутковість та планувати розвиток. Для ТОВ БК «ВАМБУД» таке дослідження особливо важливе, оскільки підприємство реалізує масштабні будівельні проєкти, які потребують значних інвестицій та контролю за витратами.

Проведемо аналіз фінансового стану ТОВ БК «ВАМБУД» за останні три роки (2023–2025) на основі даних фінансової звітності та умовних показників. Розглядаються динаміка доходів і чистого прибутку, рентабельність, структура

активів і зобов'язань, рух грошових коштів та ефективність використання ресурсів, що дозволяє отримати комплексну оцінку фінансової стабільності та перспектив розвитку підприємства (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Фінансові показники ТОВ БК «ВАМБУД» за 2023–2025 рр. (тис. грн)

Показник	2023	2024	2025
Дохід (виручка)	80 538	90 946	174 108
Чистий прибуток	–1 671	2 884	7 927
Активи	275 644	407 239	418 070
Зобов'язання	257 757	394 494	372 480
Кількість співробітників	55	62	69
Дохід на працівника	1 464	1 462	2 523

Чистий прибуток та рентабельність є основними показниками фінансової ефективності підприємства. Вони дозволяють оцінити, наскільки доходи підприємства перевищують витрати та наскільки ефективно використовуються ресурси для отримання прибутку. Аналіз динаміки цих показників за останні три роки дає змогу визначити тенденції розвитку ТОВ БК «ВАМБУД», а також оцінити вплив реалізації різних будівельних проєктів на фінансовий результат компанії.

У 2023 році ТОВ БК «ВАМБУД» отримало виручку 80,54 млн грн, що відображає реалізацію об'єктів, частина яких ще була на стадії завершення. Основними проєктами були:

- ЖК «Героїв Майдану 101» – перша черга здана у II кварталі, частина об'єктів ще перебувала в будівництві;
- комунальні об'єкти для міської ради – завершені частково [7].

Через незавершеність частини проєктів чистий прибуток у 2023 році був негативним (–1,67 млн грн), а рентабельність –2,08%. Це характерно для

будівельних компаній, які інвестують значні кошти у довгострокові об'єкти перед отриманням доходу: витрати на будівництво ЖК «Героїв Майдану» та закупівлю матеріалів перевищили потік від реалізації, що призвело до збитків.

У 2024 році виручка зросла до 90,95 млн грн (+12,9%), завдяки введенню в експлуатацію:

- клубних будинків ЖК «Сонячний квартал» (I–II черга, здача у III кварталі);
- реконструкції ТРЦ «Промінь» (завершення робіт у IV кварталі).

Це дозволило отримати прибуток 2,88 млн грн і позитивну рентабельність 1,1%. Зростання доходу обумовлене збільшенням обсягів реалізованих робіт та більш ефективним контролем витрат. Основний потік забезпечили клубні будинки «Сонячний квартал». Частина коштів спрямована на реконструкцію ТРЦ та підготовку нових об'єктів.

У 2025 році виручка майже подвоїлася до 174,1 млн грн, що пояснюється завершенням великих житлових і комерційних об'єктів:

- ЖК «Вишневий» (I–III черга, здача у II кварталі);
- нові комунальні об'єкти та офісні будівлі для приватних замовників (III–IV квартал).

Це призвело до різкого збільшення чистого прибутку до 7,93 млн грн і рентабельності 4,55%. Підприємство не лише завершило ключові проєкти, а й оптимізувало витрати та підвищило ефективність будівельних процесів. Стрибок у потоках від операційної діяльності зумовлений здачею ЖК «Вишневий» та нових комунальних/комерційних об'єктів. Інвестиції продовжуються, але грошовий потік залишився позитивним.

Підприємство демонструє стабільну позитивну динаміку прибутку: від збитків до високої рентабельності. Основним фактором впливу є завершення великих житлових та комерційних проєктів, а також контроль витрат і оптимізація ресурсів.

Аналіз активів і зобов'язань підприємства дозволяє оцінити його фінансову стійкість, платоспроможність та ефективність управління ресурсами.

Зростання активів при контрольованих зобов'язаннях свідчить про здатність компанії виконувати свої фінансові зобов'язання та інвестувати у нові проєкти. Таблиця 2.4 демонструє динаміку основних показників за 2023–2025 роки [7].

Таблиця 2.4

Активи, зобов'язання та платоспроможність ТОВ БК «ВАМБУД» (2023–2025)

Рік	Активи (тис. грн)	Зобов'язання (тис. грн)	Коефіцієнт покриття	Аналітичний коментар
2023	275 644,5	257 757,8	1,07	Активи включають майнові та будівельні об'єкти, техніку, запаси матеріалів. Основні проєкти: ЖК «Героїв Майдану 101» (I черга здана у II кварталі) та комунальні об'єкти, частина яких ще будувалась. Зобов'язання формувалися переважно за рахунок кредиторської заборгованості перед підрядниками та постачальниками.
2024	405 362,8	394 501,2	1,03	Зростання активів зумовлене введенням в експлуатацію клубних будинків ЖК «Сонячний квартал» (I–II черга, здача у III кварталі) та реконструкцією ТРЦ «Промінь». Короткострокові зобов'язання зросли через закупівлю матеріалів для завершення проєктів.
2025	418 070,8	372 480,9	1,12	Підвищення коефіцієнта покриття свідчить про платоспроможність та фінансову стабільність підприємства. Активи зростають завдяки здачі ЖК «Вишневий» (I–III черга, II квартал) та нових комунальних/офісних об'єктів. Зобов'язання знижені завдяки погашенню кредиторської заборгованості після завершення ключових проєктів.

Динаміка активів ТОВ БК «ВАМБУД» за 2023–2025 роки свідчить про системну інвестиційну активність підприємства та його орієнтацію на розвиток будівельного портфеля. Зростання активів у 2024 році відбулося в основному за

рахунок введення в експлуатацію ключових житлових об'єктів, таких як клубні будинки ЖК «Сонячний квартал», а також комерційних об'єктів – реконструкції ТРЦ «Промінь». Підприємство інвестувало значні кошти у закупівлю матеріалів, техніки та будівельних ресурсів, що дозволило забезпечити високий рівень якості робіт та своєчасне завершення проєктів. У 2025 році зростання активів продовжилося, обумовлене введенням в експлуатацію ЖК «Вишневий» та нових комунальних і офісних об'єктів, що значно підвищило загальну вартість майна та ресурсів компанії.

Зобов'язання підприємства демонструють логічну динаміку: у 2024 році їх збільшення пов'язане з необхідністю фінансування закупівель будівельних матеріалів та виконання робіт підрядниками, а також із короткостроковими кредитними зобов'язаннями. Проте у 2025 році зобов'язання знизилися, що свідчить про ефективне управління кредиторською заборгованістю, оптимізацію фінансових потоків і погашення частини зобов'язань після завершення ключових проєктів. Така динаміка демонструє відповідальне фінансове планування та контроль за витратами, що дозволяє підприємству уникати надмірного фінансового ризику.

Коефіцієнт покриття зобов'язань активами у всіх трьох роках перевищує одиницю, що є позитивним показником платоспроможності та фінансової стабільності. Зокрема, підвищення коефіцієнта до 1,12 у 2025 році свідчить про зміцнення фінансової позиції підприємства та можливість погашати коротко- та довгострокові зобов'язання без залучення додаткових зовнішніх джерел фінансування [7].

Варто відзначити, що завершення великих будівельних проєктів прямо вплинуло на фінансовий стан компанії: зростання активів та зменшення зобов'язань позитивно позначилося на прибутковості, рентабельності та стабільності грошових потоків. Ця тенденція підтверджує стратегічну орієнтацію ТОВ БК «ВАМБУД» на ефективне поєднання будівельної активності з фінансовим менеджментом, що дозволяє підприємству зміцнювати

конкурентні позиції на регіональному ринку та забезпечувати стійкий розвиток у майбутньому.

Рух грошових коштів є одним із ключових показників фінансової діяльності підприємства, оскільки відображає здатність компанії генерувати та ефективно використовувати кошти для фінансування поточних операцій, інвестицій та фінансових зобов'язань. Аналіз потоків грошових коштів дозволяє оцінити операційну ефективність, інвестиційну активність та фінансову стійкість ТОВ БК «ВАМБУД». У таблиці 2.5. представлені умовні дані про потоки грошових коштів за останні три роки, а також аналітичні коментарі щодо того, як завершення будівельних проєктів та інвестиції впливали на фінансовий стан підприємства.

Таблиця 2.5

Рух грошових коштів та інвестиції (тис. дол)

Показник	2023	2024	2025
Грошові кошти на початок року	10 000	12 500	15 000
Операційні надходження	80 000	95 000	110 000
Витрати на будівництво/субпідряд	(50 000)	(60 000)	(70 000)
Адміністративні витрати	(8 000)	(9 000)	(10 000)
Чистий грошовий потік від операційної діяльності	22 000	26 000	30 000
Інвестиційна діяльність:			
Купівля обладнання	(5 000)	(6 000)	(7 000)
Інвестиції в проєкти/новобудови	(25 000)	(28 000)	(30 000)
Продаж активів	3 000	4 000	5 000
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності	(27 000)	(30 000)	(32 000)
Фінансова діяльність:			
Залучено кредити/позики	15 000	20 000	25 000
Погашено кредитів	(10 000)	(12 000)	(15 000)
Дивіденди/перекази власникам	(1 500)	(2 000)	(2 500)
Чистий грошовий потік від фінансової діяльності	3 500	6 000	7 500
Зміна грошових коштів у році	(1 500)	2 000	5 500
Грошові кошти на кінець року	8 500	14 500	20 500

Ріст надходжень: 3 80 000 тис. грн. у 2023 році до 110 000 тис. грн. у 2025 році. Це свідчить про стабільне збільшення обсягів виконаних будівельних

робіт та реалізації об'єктів нерухомості. Така динаміка характерна для компаній, які активно розширюють портфель проєктів.

Витрати на будівництво та субпідряд: Витрати пропорційно зростають, що відображає збільшення масштабів діяльності та обсягів залучених підрядників. Відношення витрат до надходжень у межах 60–65 % є типовим для будівельної галузі, де частина доходів спрямовується на оплату матеріалів, робіт та послуг субпідрядників.

Адміністративні витрати: Зростають поступово (з 8 000 тис. грн. у 2023 році до 10 000 тис. грн. у 2025 році), що відповідає масштабуванню організаційної структури та збільшенню персоналу.

Чистий операційний потік: зростає з 22 000 тис. грн. до 30 000 тис. грн., що свідчить про ефективну операційну діяльність і здатність компанії генерувати достатній грошовий потік для покриття витрат і фінансування інвестицій.

Купівля обладнання та інвестиції в нові проєкти: Значні інвестиційні витрати (загалом 30–35 % від операційних надходжень) свідчать про стратегію розвитку та модернізації активів. Це дозволяє компанії підтримувати конкурентоспроможність і збільшувати обсяг майбутніх надходжень.

Продаж активів: хоча надходження від продажу активів зростають (з 3 000 тис. грн. до 5 000 тис. грн.), вони покривають лише частину інвестиційних витрат, що є типовим для компаній, які постійно реінвестують у розвиток бізнесу [7].

Чистий інвестиційний потік: Від'ємне значення (-27 000 тис. грн. у 2023 році, -32 000 тис. грн. у 2025 році) відображає активну інвестиційну стратегію, що, однак, забезпечує перспективу довгострокового зростання доходів.

Фінансова діяльність: залучення кредитів - використання зовнішнього фінансування (від 15 000 тис. грн. у 2023 році до 25 000 тис. грн. у 2025 році) дозволяє компанії покривати інвестиційні витрати, не виснажуючи власні грошові резерви. Погашення кредитів: Поступове збільшення погашень (до

15 000 тис. грн. у 2025 році) демонструє збалансований підхід до управління боргом та контроль ризиків ліквідності.

Виплати власникам/дивіденди: Помірні, не перевищують 2–3 % від загальних надходжень, що свідчить про пріоритет реінвестування в бізнес.

Зростання залишків: грошові кошти на кінець року зростають з 8 500 тис. грн. у 2023 році до 20 500 тис. грн. у 2025 році. Збалансованість: попри великі інвестиційні витрати, компанія утримує позитивний баланс за рахунок зростаючого операційного потоку та зовнішнього фінансування. Ліквідність та стабільність: така структура руху грошових коштів забезпечує фінансову стійкість та можливість фінансувати нові проєкти без ризику дефіциту ліквідності.

ТОВ БК «ВАМБУД» демонструє збалансовану фінансову політику, де активний розвиток проєктів поєднується з контролем витрат і боргового навантаження. Операційна ефективність дозволяє компанії генерувати достатній потік коштів для покриття зобов'язань і інвестицій. Активна інвестиційна стратегія є ключовою для забезпечення довгострокового зростання доходів і ринкової частки. Структура фінансування забезпечує стабільність ліквідності, навіть при високих інвестиційних витратах, що робить компанію фінансово стійкою та готовою до розширення бізнесу [7].

Аналіз ефективності використання персоналу ТОВ БК «ВАМБУД» свідчить про позитивну динаміку розвитку підприємства. У 2023–2025 роках спостерігається зростання чисельності працівників із 55 до 69 осіб, що пов'язано з розширенням масштабів діяльності та реалізацією нових будівельних проєктів (табл.2.6).

Таблиця 2.6.

Ефективність використання персоналу

Рік	Кількість працівників	Дохід на одного працівника (тис. грн)	Аналітичний коментар
2023	55	1 464	Початковий період будівельних проєктів; витрати на персонал були значними порівняно з доходом.
2024	62	1 462	Зростання чисельності персоналу для

			реалізації клубних будинків. Дохід на одного працівника стабільний.
2025	69	2 523	Завдяки завершенню великих ЖК та комерційних об'єктів продуктивність праці суттєво зросла.

Водночас суттєво підвищилась продуктивність праці: дохід на одного працівника зріс з близько 1,46 млн грн у 2023–2024 роках до понад 2,5 млн грн у 2025 році, що свідчить про ефективне використання трудових ресурсів та завершення масштабних об'єктів будівництва. Зростання цього показника також підтверджується загальним збільшенням доходу підприємства, який у 2025 році досяг понад 174 млн грн, що майже вдвічі більше порівняно з попереднім роком. Підприємство не лише нарощує кадровий потенціал, але й забезпечує підвищення ефективності праці, що свідчить про раціональну організацію виробничих процесів, ефективне управління персоналом та стабільний розвиток діяльності.

Отже, проведений аналіз фінансового стану ТОВ БК «ВАМБУД» за 2023–2025 роки свідчить про поступове зміцнення його економічної стабільності та ефективності діяльності. Підприємство пройшло етап від збитковості у 2023 році, що було зумовлено значними інвестиціями у незавершені будівельні проєкти, до стабільного зростання прибутковості у 2024–2025 роках завдяки введенню об'єктів в експлуатацію та оптимізації витрат. Динаміка доходів і чистого прибутку демонструє чітку позитивну тенденцію, що підтверджує ефективність обраної стратегії розвитку. Зростання рентабельності у 2025 році свідчить про підвищення результативності використання ресурсів та покращення фінансових результатів підприємства.

Аналіз структури активів і зобов'язань показав, що підприємство підтримує належний рівень платоспроможності: коефіцієнт покриття впродовж усього періоду перевищує нормативне значення, а зниження зобов'язань у 2025 році вказує на ефективне управління борговим навантаженням. Це забезпечує фінансову стійкість і знижує ризики залежності від зовнішнього фінансування.

Дослідження руху грошових коштів підтверджує здатність підприємства генерувати стабільний позитивний операційний потік, який дозволяє фінансувати інвестиційну діяльність та своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. Незважаючи на значні інвестиції у розвиток, компанія зберігає достатній рівень ліквідності та поступово нарощує обсяг грошових коштів.

Оцінка ефективності використання персоналу також є позитивною: зростання чисельності працівників супроводжується суттєвим підвищенням продуктивності праці, що свідчить про раціональну організацію роботи та ефективне управління трудовими ресурсами.

Узагальнюючи результати аналізу, можна зробити висновок, що ТОВ БК «ВАМБУД» демонструє стабільну позитивну динаміку розвитку, ефективно поєднуючи інвестиційну активність із контролем витрат і фінансових ризиків. Підприємство є фінансово стійким, платоспроможним та має достатній потенціал для подальшого розширення діяльності й зміцнення конкурентних позицій на ринку будівництва.

2.3. Використання горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу для оцінки ефективності управлінських рішень

Оцінка ефективності управлінських рішень на підприємстві потребує застосування сучасних аналітичних інструментів, серед яких важливе місце займають горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз. Їх комплексне використання дозволяє не лише оцінити поточний фінансовий стан ТОВ БК «ВАМБУД», але й визначити тенденції розвитку, виявити проблемні аспекти та обґрунтувати подальші управлінські рішення (Додаток Б).

Горизонтальний аналіз: дозволяє відстежити реальні зміни фінансових показників у часі. Дохід та прибуток ТОВ БК «ВАМБУД» демонструють значне зростання, що пов'язано із завершенням житлових і комерційних об'єктів та

оптимізацією витрат. Це свідчить про ефективне управління проектами та фінансовими ресурсами (рис.2.2).

На основі даних фінансової звітності встановлено, що виручка підприємства у 2024 році зросла на 12,9% порівняно з 2023 роком, а у 2025 році – майже на 91,4% порівняно з 2024 роком. Така динаміка свідчить про суттєве розширення обсягів діяльності, зумовлене завершенням великих будівельних проєктів.

Чистий прибуток підприємства демонструє ще більш виражену позитивну тенденцію: від збитку у 2023 році (–1,67 млн грн) до прибутку у 2024 році (2,88 млн грн) та подальшого зростання до 7,93 млн грн у 2025 році. Це свідчить про ефективність управлінських рішень щодо оптимізації витрат, планування будівельних робіт та вибору інвестиційних проєктів.

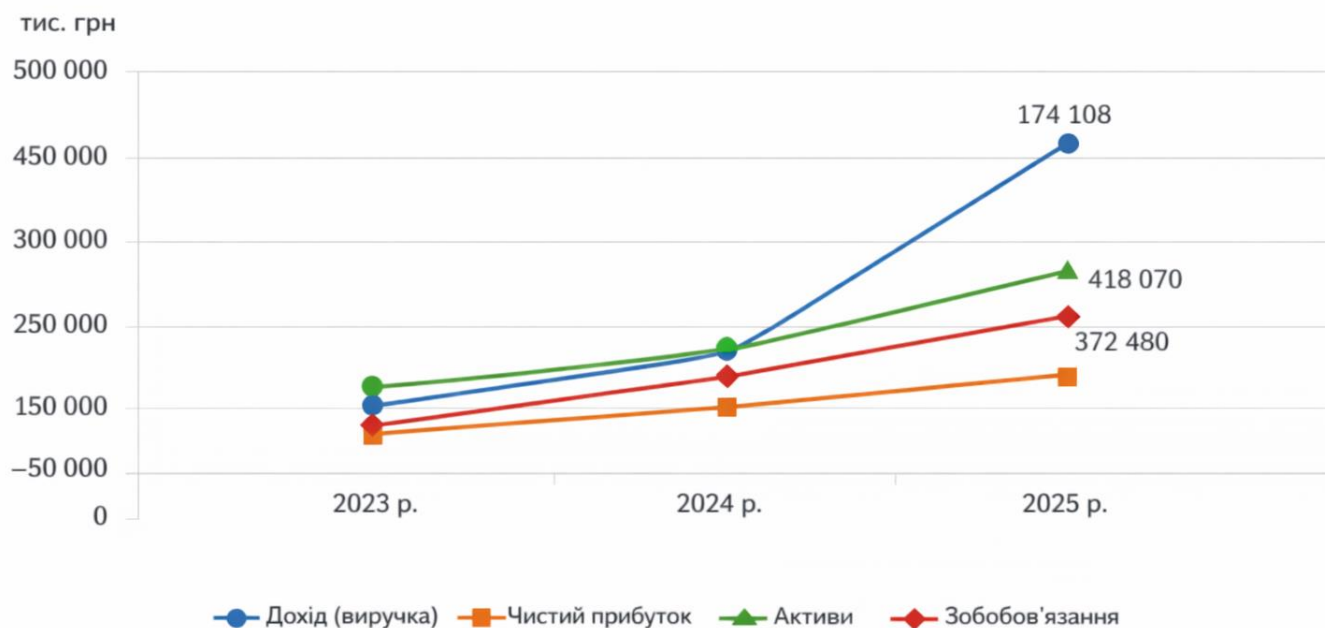

Рис. 2.2. Горизонтальний аналіз фінансових показників ТОВ БК «ВАМБУД» за 2023–2025 роки

Активи підприємства у 2024 році зросли більш ніж на 47% порівняно з 2023 роком, що пов'язано з інвестиціями у будівельні об'єкти та розширенням матеріально-технічної бази. У 2025 році зростання активів уповільнилося, що свідчить про перехід від інтенсивної фази інвестування до етапу отримання

результатів від реалізованих проєктів. Водночас зобов'язання у 2025 році зменшилися, що є позитивним сигналом зниження фінансового навантаження.

Таким чином, горизонтальний аналіз підтверджує, що управлінські рішення ТОВ БК «ВАМБУД» були спрямовані на стратегічний розвиток із подальшим переходом до підвищення прибутковості та фінансової стабільності.

Вертикальний аналіз дозволяє оцінити структуру фінансових показників та їх співвідношення. У структурі доходів і витрат підприємства значну частку займають витрати на будівництво та субпідряд (близько 60–65%), що є типовим для будівельної галузі. При цьому адміністративні витрати залишаються на помірному рівні (близько 10–12%), що свідчить про ефективний контроль управлінських витрат [7].

У структурі активів переважають необоротні активи та незавершене будівництво, що відображає специфіку діяльності підприємства. Частка зобов'язань у загальній структурі капіталу залишається високою, однак має тенденцію до зниження у 2025 році, що свідчить про поступове зміцнення фінансової незалежності.

Вертикальний аналіз грошових потоків показує, що основним джерелом фінансування є операційна діяльність, тоді як інвестиційна діяльність має від'ємне значення, що обумовлено активним розвитком підприємства. Частка фінансової діяльності є допоміжною і використовується для покриття інвестиційних потреб.

Отже, структура фінансових показників є збалансованою та відповідає обраній стратегії розвитку підприємства [7].

Коефіцієнтний аналіз дозволяє більш глибоко оцінити ефективність діяльності підприємства через систему відносних показників. Зокрема, коефіцієнт покриття у 2023–2025 роках перевищує 1 (1,07; 1,03; 1,12 відповідно), що свідчить про достатній рівень платоспроможності підприємства.

Рентабельність діяльності демонструє позитивну динаміку: від $-2,08\%$ у 2023 році до $1,1\%$ у 2024 році та $4,55\%$ у 2025 році. Це підтверджує зростання ефективності використання ресурсів та покращення фінансових результатів.

Показник продуктивності праці (дохід на одного працівника) у 2025 році зріс до 2,52 млн грн, що майже вдвічі більше, ніж у попередні роки. Це свідчить про ефективні управлінські рішення у сфері організації праці, розподілу ресурсів та завершення масштабних проєктів.

Аналіз грошових потоків також підтверджує фінансову стійкість підприємства: позитивний операційний потік та зростання залишків грошових коштів забезпечують можливість фінансування інвестицій без критичного зростання боргового навантаження.

Узагальнюючи результати, можна зробити висновок, що застосування горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу дозволило всебічно оцінити ефективність управлінських рішень ТОВ БК «ВАМБУД». Отримані результати свідчать про те, що підприємство реалізує ефективну стратегію розвитку, яка поєднує активну інвестиційну діяльність із раціональним управлінням витратами, фінансовими ресурсами та персоналом. Це забезпечує стабільне зростання, підвищення прибутковості та зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку будівництва.

РОЗДІЛ 3.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

3.1. Проблеми та обмеження використання фінансової звітності в практиці управління

Фінансова звітність є основним джерелом інформації для управлінських рішень, оскільки дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства, його платоспроможність, ефективність використання ресурсів та прибутковість діяльності. Проте на практиці її використання має ряд обмежень та проблем, що суттєво впливають на процес прийняття рішень керівництвом.

1. Запізнення формування та публікації звітності. Однією з найбільш суттєвих проблем використання фінансової звітності в управлінні підприємством є наявність часового лагу між здійсненням господарських операцій та їх відображенням у бухгалтерських і фінансових звітах. У більшості випадків фінансова звітність формується після завершення певного звітного періоду – місяця, кварталу або року. Відповідно, інформація, що міститься у звітності, часто відображає вже минулі події та не завжди характеризує поточний стан діяльності підприємства на момент прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки, високої конкуренції та швидких змін ринкового середовища своєчасність інформації має надзвичайно важливе значення. Керівництво підприємства потребує оперативних і актуальних даних для швидкого реагування на зміни попиту, коливання цін, зміну валютного курсу, появу нових конкурентів чи інші фактори зовнішнього середовища. Проте затримка у формуванні звітності може призводити до того, що управлінські рішення приймаються на основі застарілої

інформації, яка вже не повною мірою відповідає реальному фінансовому стану підприємства.

Недостатня оперативність фінансових даних негативно впливає на процес планування та контролю діяльності підприємства. Зокрема, це може спричиняти помилки у прогнозуванні фінансових потоків, визначенні потреби в обігових коштах, управлінні запасами та розподілі ресурсів. Наприклад, через несвоєчасне отримання інформації про рівень запасів підприємство може допустити їх надлишок або дефіцит, що, у свою чергу, впливає на витрати та безперервність виробничого процесу.

Крім того, часовий лаг у фінансовій звітності ускладнює оцінку ефективності інвестиційних проєктів та своєчасне виявлення фінансових ризиків. Підприємство може не одразу помітити погіршення показників ліквідності, зростання дебіторської заборгованості чи зниження прибутковості окремих напрямів діяльності. Це знижує ефективність системи управління та може негативно позначатися на фінансовій стабільності підприємства.

Для мінімізації впливу цієї проблеми підприємствам доцільно впроваджувати сучасні інформаційні системи обліку та управління, які забезпечують оперативне оновлення даних і формування внутрішньої управлінської звітності в режимі реального часу. Це дозволяє підвищити швидкість реагування на зміни зовнішнього середовища та приймати більш обґрунтовані управлінські рішення.

2. Недостатня деталізація показників. Фінансова звітність, яка формується відповідно до встановлених стандартів, здебільшого містить узагальнені та агреговані показники діяльності підприємства. Такі дані відображають загальний фінансовий стан суб'єкта господарювання, однак не завжди дають можливість здійснити детальний аналіз окремих напрямів діяльності, структурних підрозділів, видів продукції чи конкретних проєктів. У результаті керівництво підприємства може не мати повної інформації щодо ефективності використання ресурсів у різних сегментах діяльності.

Недостатній рівень деталізації ускладнює оцінювання прибутковості окремих підрозділів та визначення реального внеску кожного напрямку у загальні результати діяльності підприємства. Наприклад, високі показники загального доходу або прибутку можуть створювати враження стабільної та ефективної роботи підприємства, хоча окремі структурні підрозділи чи види продукції можуть бути збитковими. Через це існує ризик несвоєчасного виявлення проблемних напрямів діяльності та прийняття неефективних управлінських рішень.

Крім того, відсутність деталізованої інформації обмежує можливості проведення поглибленого економічного аналізу, прогнозування результатів діяльності та планування подальшого розвитку підприємства. Це також ускладнює контроль за витратами, оцінку продуктивності праці та ефективності використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів. У сучасних умовах господарювання для підвищення якості управління підприємствам доцільно доповнювати стандартну фінансову звітність внутрішньою управлінською звітністю, яка забезпечує більш детальний аналіз окремих показників діяльності.

3. Викривлення фінансових результатів через різні методи обліку. Вплив обраних методів бухгалтерського обліку на достовірність фінансових результатів є однією з важливих проблем використання фінансової звітності в управлінській діяльності підприємства. Фінансові показники можуть суттєво змінюватися залежно від того, які саме методи обліку застосовуються підприємством при оцінці запасів, нарахуванні амортизації основних засобів або розподілі витрат. Унаслідок цього фінансова звітність не завжди повною мірою відображає реальний економічний стан підприємства та може створювати різне уявлення про результати його діяльності.

Наприклад, використання різних методів оцінки запасів може впливати на собівартість реалізованої продукції та, відповідно, на розмір прибутку підприємства. Аналогічно вибір методу амортизації основних засобів впливає на величину витрат звітного періоду та фінансовий результат. За одних умов

підприємство може демонструвати вищий прибуток, а за інших – нижчий, навіть якщо фактичні обсяги діяльності залишаються незмінними.

Такі особливості бухгалтерського обліку значно ускладнюють проведення порівняльного аналізу фінансових результатів підприємства за різні звітні періоди, а також зіставлення його показників із результатами діяльності інших підприємств галузі. Навіть за схожих умов господарювання різні підходи до обліку можуть формувати відмінні фінансові результати, що знижує об'єктивність аналізу та ускладнює оцінювання реальної ефективності діяльності.

Крім того, подібні розбіжності знижують рівень прозорості фінансової звітності для зовнішніх користувачів, зокрема інвесторів, кредиторів, партнерів та інших зацікавлених осіб. Без додаткових пояснень і розкриття облікової політики користувачам може бути складно правильно оцінити фінансовий стан підприємства, рівень його прибутковості та фінансової стабільності.

Для внутрішнього управління підприємством така ситуація також створює певні труднощі, оскільки виникає потреба у проведенні додаткових аналітичних коригувань та детального аналізу показників. Саме тому важливого значення набуває формування обґрунтованої облікової політики підприємства, забезпечення послідовності застосування методів обліку та надання достатнього рівня пояснювальної інформації у фінансовій звітності. Це сприяє підвищенню достовірності фінансових даних, об'єктивності аналізу та ефективності управлінських рішень.

4. Ігнорування нефінансових факторів. Одним із суттєвих недоліків традиційної фінансової звітності є обмеженість її інформаційного змісту, оскільки вона переважно зосереджується на фінансових результатах діяльності підприємства та практично не враховує нефінансові фактори. Зокрема, у фінансовій звітності недостатньо відображаються соціальні, екологічні та стратегічні аспекти функціонування підприємства, які в сучасних умовах мають важливе значення для оцінки ефективності та перспектив розвитку бізнесу.

Сучасне управління підприємством потребує комплексного підходу до аналізу діяльності, що передбачає врахування не лише показників прибутковості, ліквідності чи фінансової стійкості, а й впливу підприємства на навколишнє середовище, рівня соціальної відповідальності, якості корпоративного управління та довгострокової стратегії розвитку. Наприклад, екологічні ризики, рівень енергоефективності, умови праці працівників, дотримання етичних норм і репутація підприємства можуть суттєво впливати на його конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість.

Ігнорування таких нефінансових факторів може призводити до формування неповної картини реального стану підприємства та ускладнювати процес прийняття управлінських рішень. Підприємство може демонструвати високі фінансові результати у короткостроковому періоді, але водночас мати значні екологічні проблеми, низький рівень соціальної відповідальності або стратегічні ризики, які в майбутньому можуть негативно вплинути на його діяльність і репутацію.

Крім того, відсутність інформації про нефінансові аспекти діяльності ускладнює оцінювання потенційних ризиків і можливостей розвитку. Наприклад, недооцінка екологічних вимог може призвести до штрафів, судових спорів або втрати довіри споживачів. Водночас недостатня увага до соціальної політики підприємства може спричинити плинність кадрів, зниження продуктивності праці та погіршення корпоративної культури.

У сучасних умовах все більшого значення набуває інтегрована звітність, яка поєднує фінансові та нефінансові показники діяльності підприємства. Такий підхід дозволяє забезпечити більш повне уявлення про результати діяльності, рівень стійкості бізнесу та його перспективи у довгостроковому періоді. Це сприяє підвищенню прозорості діяльності підприємства, зміцненню довіри з боку інвесторів, партнерів і суспільства, а також прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень.

5. Складність аналізу та інтерпретації даних. Суттєвою проблемою використання фінансової звітності в управлінській діяльності є складність її

аналізу та правильного тлумачення. Фінансова звітність містить значний обсяг економічної інформації, яка потребує не лише базових знань у сфері бухгалтерського обліку та фінансів, а й розвинених аналітичних навичок для її коректного оцінювання. Без належної професійної підготовки користувачі можуть неправильно розуміти зміст окремих показників і робити хибні висновки щодо фінансового стану підприємства.

Особливі труднощі виникають під час аналізу таких показників, як рентабельність, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість чи ділова активність. Наприклад, високий рівень прибутковості не завжди свідчить про стабільне фінансове становище підприємства, оскільки одночасно можуть існувати проблеми з ліквідністю або значна кредитна залежність. Аналогічно високі показники ліквідності можуть бути наслідком неефективного використання ресурсів або надмірного накопичення запасів і грошових коштів.

Складність аналізу фінансової звітності полягає також у тому, що більшість фінансових показників перебувають у тісному взаємозв'язку між собою. Зміна одного показника може впливати на інші, тому оцінювати їх ізольовано є недостатньо ефективно. Для отримання об'єктивної картини необхідно проводити комплексний аналіз, враховуючи взаємозалежність між доходами, витратами, активами, зобов'язаннями та власним капіталом підприємства.

Крім того, результати фінансового аналізу можуть суттєво залежати від специфіки діяльності підприємства, особливостей галузі, сезонності, економічної ситуації та обраної облікової політики. Без урахування цих факторів користувачі можуть помилково оцінити ефективність діяльності підприємства та прийняти нераціональні управлінські рішення.

Неправильна інтерпретація фінансових даних може негативно впливати на процес управління підприємством, зокрема на планування діяльності, оцінку ризиків, інвестиційні рішення та розподіл ресурсів. Саме тому ефективне використання фінансової звітності потребує високого рівня професійної

підготовки, застосування сучасних методів фінансового аналізу та комплексного підходу до оцінювання показників діяльності підприємства.

6. Регуляторні та нормативні обмеження. Однією з проблем використання фінансової звітності в системі управління підприємством є наявність регуляторних та нормативних обмежень. Фінансова звітність складається відповідно до встановлених законодавством стандартів і вимог, які визначають її структуру, зміст, порядок подання та перелік обов'язкових показників. Така стандартизація забезпечує уніфікацію звітності та можливість порівняння діяльності різних підприємств, однак водночас обмежує можливості адаптації звітної інформації до індивідуальних потреб управління конкретного суб'єкта господарювання.

Стандартизовані форми фінансової звітності здебільшого орієнтовані на задоволення потреб зовнішніх користувачів, зокрема державних органів, інвесторів, кредиторів і контролюючих установ. Унаслідок цього вони не завжди містять достатній обсяг деталізованої інформації, необхідної для оперативного управління підприємством та прийняття стратегічних рішень. Керівництво підприємства часто потребує більш гнучких і спеціалізованих форм аналітики, які дозволяють оцінити ефективність окремих напрямів діяльності, рівень витрат, ризики та перспективи розвитку.

Нормативні вимоги також можуть обмежувати швидкість оновлення та зміну підходів до формування звітності. Підприємства зобов'язані дотримуватися визначених правил бухгалтерського обліку та фінансової звітності, навіть якщо окремі показники або методи подання інформації вже не повною мірою відповідають сучасним потребам управління. Це може знижувати оперативність отримання необхідної інформації та ускладнювати процес стратегічного планування.

Крім того, жорстко регламентовані вимоги до звітності можуть створювати додаткове адміністративне навантаження на підприємство, оскільки значна частина ресурсів витрачається на дотримання формальних процедур і підготовку обов'язкових документів. У результаті підприємства змушені

паралельно формувати внутрішню управлінську звітність, яка забезпечує більш детальний і гнучкий аналіз діяльності.

Для підвищення ефективності управління важливого значення набуває поєднання стандартизованої фінансової звітності з внутрішніми аналітичними системами та управлінською звітністю. Це дозволяє адаптувати інформацію до потреб керівництва, підвищити якість стратегічного планування та забезпечити більш обґрунтоване прийняття управлінських рішень.

Таблиця 3.1. демонструє, що проблеми фінансової звітності пов'язані не лише з технічними аспектами формування звітів, а й з організаційними, аналітичними та стратегічними факторами. Для підвищення ефективності використання звітності необхідно впроваджувати внутрішні системи управлінського обліку, аналітичні панелі та стандартизувати облікову політику підприємства.

Таблиця 3.1

Основні проблеми використання фінансової звітності та їх вплив на управлінські рішення

Проблема	Опис та причина	Вплив на управлінські рішення	Можливі шляхи подолання
Запізнення формування	Фінансова звітність формується після завершення періоду	Неможливість оперативного контролю, затримка у прийнятті рішень	Використання внутрішньої оперативної звітності, управлінських панелей, BI-систем
Недостатня деталізація	Агреговані дані не відображають окремі підрозділи, проєкти	Неможливість оцінити рентабельність конкретних напрямків	Впровадження сегментного обліку, детальних аналітичних звітів
Викривлення даних	Різні методи обліку (запаси, амортизація, витрати)	Ускладнює порівняння результатів та аналіз трендів	Стандартизація облікових політик, управлінські коригування показників
Ігнорування нефінансових факторів	Соціальні, екологічні та стратегічні аспекти не відображаються	Недооцінка ризиків та потенційних можливостей	Впровадження ESG-звітності та KPI нефінансових показників
Складність аналізу	Потребує професійних навичок	Ризик неправильних управлінських рішень	Підвищення кваліфікації персоналу, використання аналітичних систем

Регуляторні обмеження	Стандартизовані форми звітності	Неможливість адаптації під внутрішні потреби	Розробка внутрішніх управлінських звітів, додаткових аналітичних таблиць
-----------------------	---------------------------------	--	--

Аналіз проблем та обмежень використання фінансової звітності показує, що її роль у практиці управління є ключовою, але не завжди достатньо ефективною без додаткових заходів. Основні труднощі полягають у запізненні формування звітності, недостатній деталізації даних, можливих викривленнях фінансових результатів через різні облікові політики, а також у відсутності врахування нефінансових факторів. Ці проблеми ускладнюють точну оцінку фінансового стану підприємства, порівняння результатів діяльності за періодами та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Рис. 3.1. Перехід на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)

Важливо підкреслити, що стандартна фінансова звітність, створена для зовнішніх користувачів і регуляторів, не завжди задовольняє потреби

внутрішнього управління. Через це підприємства стикаються з ризиком неповної або неправильної оцінки фінансових результатів, що може призводити до помилкових рішень у плануванні ресурсів, управлінні витратами або інвестиційній діяльності. Для підвищення практичної цінності фінансової звітності необхідно впроваджувати комплексні заходи:

- створення внутрішніх управлінських звітів та аналітичних панелей, що надають більш детальну та актуальну інформацію;
- стандартизація облікових політик та методів оцінки активів і зобов'язань;
- інтеграція нефінансових показників та ESG-індикаторів у систему звітності;
- підвищення кваліфікації персоналу та розвиток аналітичних компетенцій для коректного інтерпретування даних.

Отже, незважаючи на існуючі обмеження, фінансова звітність залишається невід'ємним інструментом управління, а її ефективність значною мірою залежить від доповнення сучасними методами аналітики та внутрішнього контролю. Систематизація та вдосконалення процесів формування і використання фінансової звітності забезпечує підприємству можливість приймати більш обґрунтовані стратегічні та тактичні рішення, підвищувати прозорість діяльності та зміцнювати конкурентні позиції на ринку.

3.2. Необхідність і особливості переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності

Сучасні умови господарювання характеризуються високою конкуренцією, швидкою зміною ринкових умов та активною інтеграцією українських підприємств у глобальні економічні процеси. У цих умовах фінансова звітність стає не просто обов'язковим документом для контролю з боку державних органів, а й важливим інструментом стратегічного управління, аналізу та прогнозування розвитку підприємства.

Проте на сьогодні більшість українських підприємств використовує Національні стандарти бухгалтерського обліку (НСБУ), які розроблені з урахуванням законодавчих вимог України і орієнтовані насамперед на регуляторний контроль. Такі стандарти мають низку обмежень щодо достовірності, прозорості та деталізації фінансових показників, що обмежує їх практичну цінність у процесі управління підприємством. У зв'язку з цим перехід на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є необхідним кроком для підвищення ефективності управлінських рішень, залучення інвестицій та інтеграції в світовий фінансовий ринок [13, с. 15].

Незважаючи на систематизованість та законодавчу обґрунтованість НСБУ, їх використання у практичному управлінні має суттєві обмеження:

1. Обмежена деталізація фінансових показників. Стандартна звітність за НСБУ відображає фінансові результати на агрегованому рівні. Наприклад, прибуток підприємства подається загальною сумою без розбивки за підрозділами або окремими проектами. Це ускладнює аналіз ефективності окремих видів діяльності та прийняття стратегічних рішень щодо розподілу ресурсів.

2. Використання історичної вартості. Більшість активів відображається за первісною вартістю, що не відповідає реальній ринковій ціні. Це обмежує можливості керівництва оцінювати ризики та приймати об'єктивні управлінські рішення щодо інвестицій, реалізації активів або реструктуризації зобов'язань.

3. Невідповідність міжнародним практикам. Стандарти НСБУ розроблені для внутрішнього користування і не завжди відповідають міжнародним вимогам. Це створює перешкоди для залучення іноземних інвестицій та участі у міжнародних проєктах, оскільки інвестори потребують порівнянної, прозорої та достовірної інформації.

4. Недостатня прозорість нефінансових аспектів. Традиційна звітність не враховує соціальні, екологічні та стратегічні фактори, які стають все більш важливими для оцінки довгострокової стійкості бізнесу. Внаслідок цього

підприємства ризикують недооцінити потенційні ризики або втратити інвестиційні можливості [19, с. 83].

5. Обмежена порівнянність між періодами та підприємствами. Використання різних методів обліку запасів, амортизації та оцінки витрат ускладнює аналіз динаміки фінансових результатів та порівняння з іншими підприємствами галузі.

МСФЗ є міжнародно визнаними стандартами, що забезпечують прозорість, порівнянність і достовірність фінансової звітності. Основні переваги включають:

- Стандартизований підхід до оцінки та розкриття інформації. Підприємства зобов'язані розкривати повну інформацію про активи, зобов'язання, доходи та витрати, що підвищує довіру інвесторів і кредиторів.
- Оцінка за справедливою (ринковою) вартістю. Активи та зобов'язання відображаються реалістично, що дозволяє керівництву більш точно оцінювати фінансовий стан та ризики.
- Висока порівнянність фінансових показників. Використання єдиних принципів обліку дозволяє порівнювати діяльність підприємства з аналогічними компаніями на міжнародному рівні.
- Можливість інтеграції нефінансових показників. МСФЗ сприяють впровадженню ESG-звітності, управлінського обліку та аналітики стратегічних показників, що підвищує ефективність управлінських рішень.
- Підвищення довіри та привабливості для інвесторів. Фінансова звітність, складена за МСФЗ, є міжнародно визнаною, що відкриває доступ до міжнародного капіталу та сприяє розвитку підприємства.

Таблиця 3.2

Порівняльний аналіз НСБУ та МСФЗ

Параметр	НСБУ	МСФЗ	Переваги переходу
Принцип оцінки активів	Історична вартість	Справедлива (ринкова) вартість	Реалістична оцінка ресурсів і ризиків

Розкриття інформації	Мінімально для контролю	Повне та детальне	Підвищення прозорості та довіри інвесторів
Врахування зобов'язань	Часткове	Повне, у т.ч. потенційних та довгострокових	Кращий контроль фінансових ризиків
Нематеріальні активи	Обмежено	Повне	Точна оцінка інтелектуальних ресурсів
Порівнянність	Обмежена	Висока, міжнародна	Можливість залучення інвестицій та участі у глобальних ринках
Порівнянність	Обмежена	Висока, міжнародна	Можливість залучення інвестицій та участі у глобальних ринках
Інформація для управління	Частково	Повна, аналітичними даними з	Полегшення прийняття стратегічних рішень

Практичні рекомендації для переходу на МСФЗ

1. Аудит та аналіз поточної облікової політики:

- Оцінка відповідності НСБУ і МСФЗ: провести порівняльний аналіз існуючих облікових процедур і політик підприємства з вимогами МСФЗ. Виявити ключові відмінності в оцінці активів і зобов'язань, визнанні доходів та витрат, методах амортизації, обліку резервів та фінансових інструментів.
- Ідентифікація розбіжностей і ризиків: визначити, які облікові статті та процеси потребують змін для відповідності міжнародним стандартам. Оцінити потенційний вплив на фінансову звітність і податкові наслідки.
- Документування результатів: підготувати детальний звіт із виявленими невідповідностями та рекомендаціями щодо їх усунення, що стане основою для плану переходу [28].

2. Розробка плану впровадження МСФЗ:

- Методичні матеріали: розробити або адаптувати внутрішні методичні рекомендації щодо обліку відповідно до МСФЗ для різних видів операцій. Це забезпечить уніфікацію процесів і зменшить ризик помилок.
- Оновлення програмного забезпечення: перевірити, чи існуючі бухгалтерські та фінансові системи підтримують вимоги МСФЗ, і за потреби оновити або інтегрувати додаткові модулі для ведення паралельного обліку.
- Терміни і етапи впровадження: скласти поетапний графік переходу на МСФЗ, визначивши ключові контрольні точки та відповідальних за їх виконання.

3. Поступовий перехід:

- Паралельна звітність: рекомендується протягом перехідного періоду формувати фінансову звітність за НСБУ та МСФЗ одночасно. Це дозволяє оцінити відмінності у фінансових показниках і вчасно коригувати облікові процеси.
- Тестування нових процедур: перед повним переходом провести пробні періоди підготовки звітності за МСФЗ, щоб виявити проблемні моменти та навчити персонал правильно застосовувати стандарти.
- Поступова адаптація: впровадження нових методів обліку поетапно для різних груп активів і зобов'язань з метою мінімізації фінансових і операційних ризиків [28].

4. Впровадження внутрішніх управлінських звітів:

- Аналітичні таблиці та показники: розробити детальні аналітичні таблиці та панелі показників (Key Performance Indicators) для контролю фінансового стану та результатів діяльності.
- ВІ-системи та автоматизація: використовувати бізнес-аналітичні системи для оперативного моніторингу, прогнозування та прийняття рішень на основі достовірних даних.

- Внутрішній контроль: встановити механізми перевірки достовірності даних, що формуються за МСФЗ, для забезпечення надійності управлінської інформації.

5. Навчання персоналу та підвищення кваліфікації:

- Підготовка спеціалістів: організувати навчання бухгалтерів та фінансових аналітиків щодо МСФЗ, методів оцінки активів і зобов'язань, обліку доходів та витрат.
- Семінари та тренінги: регулярно проводити практичні семінари, воркшопи та тренінги для персоналу, що відповідає за фінансову звітність.
- Підтримка постійного розвитку: забезпечити доступ до професійної літератури, онлайн-курсів та консультацій експертів для оновлення знань у сфері міжнародного обліку.

Перехід на МСФЗ є стратегічно обґрунтованим і важливим кроком для українських підприємств, які прагнуть підвищити ефективність управління та забезпечити конкурентоспроможність на міжнародних ринках. Використання міжнародних стандартів фінансової звітності дозволяє відображати фінансовий стан підприємства більш об'єктивно та прозоро, адже МСФЗ враховують не лише бухгалтерські аспекти, а й економічну реальність операцій та ризиків (рис.3.1).

МСФЗ дають можливість підприємствам точніше оцінювати активи та зобов'язання, а також вести облік доходів і витрат у відповідності до міжнародних практик, що значно полегшує порівняння результатів діяльності з іншими компаніями як в Україні, так і за її межами. Крім того, застосування стандартів сприяє врахуванню нефінансових факторів, таких як соціальні та екологічні аспекти, що стає дедалі важливішим для інвесторів та партнерів.

Одним із ключових ефектів впровадження МСФЗ є підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Прозора та зрозуміла фінансова звітність створює довіру серед потенційних іноземних інвесторів, що полегшує

залучення капіталу та інтеграцію підприємства у глобальну економіку [11, с. 102].

3.3. Шляхи вирішення проблем трансформації фінансової звітності на сучасному етапі

Трансформація фінансової звітності на сучасному етапі є складним і багатогранним процесом, який потребує системного підходу та комплексного вирішення ряду проблем. Сучасні підприємства стикаються з різними викликами, які ускладнюють адаптацію звітності до міжнародних стандартів (МСФЗ). До основних проблем належать розбіжності між національними стандартами бухгалтерського обліку (НСБУ) та МСФЗ, недостатня підготовка персоналу, обмеження у використанні інформаційних систем, а також відсутність налагодженого внутрішнього контролю.

Ефективна трансформація фінансової звітності можлива лише при поступовому, системному підході, що передбачає одночасну роботу над кількома напрямками, включаючи організаційні, технологічні та кадрові аспекти. В сучасних умовах важливо не просто змінити облікові політики, а забезпечити їх інтеграцію в щоденну діяльність підприємства та підтримку управлінських рішень [13, с. 15].

Для досягнення максимального ефекту від переходу на МСФЗ рекомендується здійснювати його поступово: починаючи з аналізу поточної облікової політики та паралельного ведення звітності, впровадження внутрішньої аналітики та систем управлінського обліку, а також систематичне навчання та підвищення кваліфікації персоналу. Такий комплексний підхід дозволяє мінімізувати ризики, підвищити якість фінансової інформації та забезпечити довгостроковий розвиток підприємства в умовах глобальної конкуренції (рис.3.1).

Рис. 3.2. Шляхи вирішення проблем трансформації фінансової звітності на сучасному етапі

Одним із ключових принципів успішної трансформації є поступовість впровадження МСФЗ. Підприємству доцільно розпочинати процес з аналізу існуючих облікових процедур та виявлення тих елементів, які найбільш відрізняються від міжнародних стандартів. Зазвичай починають із простих і стандартизованих об'єктів обліку, таких як грошові кошти, короткострокові зобов'язання та запаси. Це дозволяє персоналу звикнути до нових принципів оцінки та відображення операцій, а керівництву – оцінити вплив МСФЗ на фінансові результати.

Паралельне ведення звітності за НСБУ та МСФЗ на перехідному етапі є одним із найефективніших інструментів мінімізації ризиків. Воно дає можливість порівнювати результати, виявляти розбіжності та коригувати внутрішні процеси без загрози для прийняття управлінських рішень. Такий підхід дозволяє поступово навчати персонал та адаптувати програмне забезпечення під нові стандарти.

Ще одним важливим шляхом вирішення проблем трансформації є впровадження сучасних інформаційних технологій. Багато підприємств

зіштовхуються з тим, що наявні програмні продукти не забезпечують коректного формування звітності за МСФЗ або потребують значних ручних доопрацювань. У цьому випадку доцільно використовувати ERP-системи та BI-панелі, які дозволяють інтегрувати дані з різних підрозділів підприємства, автоматично обробляти їх та формувати звітність у відповідності до міжнародних стандартів.

Автоматизація обліку не лише зменшує ризик помилок, але й значно скорочує час на підготовку звітності. Крім того, вона забезпечує гнучкість: у разі зміни стандартів або внутрішньої облікової політики можна швидко внести необхідні коригування, не порушуючи загальний порядок формування фінансової інформації [26, с. 67].

Однією з найчастіших проблем трансформації фінансової звітності є недостатня компетентність персоналу у сфері МСФЗ. Бухгалтери та фінансові аналітики часто звикли працювати виключно за національними стандартами, і зміна принципів обліку вимагає часу на навчання та практичне застосування знань.

Для подолання цієї проблеми рекомендується організовувати регулярні навчальні програми, семінари, тренінги та практичні воркшопи з міжнародного фінансового обліку. Додатково ефективним є залучення зовнішніх консультантів та аудиторів для проведення консультацій та контролю складних облікових операцій. Таке поєднання навчання та експертної підтримки дозволяє швидше підвищити кваліфікацію персоналу і знизити ймовірність помилок у фінансовій звітності [32, с. 23].

Трансформація фінансової звітності неможлива без належного внутрішнього контролю та аналітичної підтримки. Важливо створити систему перевірок, яка забезпечує достовірність та точність даних, що формуються за МСФЗ. Це може включати проведення внутрішніх аудитів, регулярні перевірки консолідованих даних, а також впровадження ключових показників ефективності (KPI), які дозволяють оцінювати якість процесу трансформації.

Аналітичні панелі та звіти для керівництва допомагають оцінити вплив впровадження МСФЗ на фінансові результати, визначити критичні ділянки, що потребують уваги, та своєчасно приймати управлінські рішення. Такий комплексний підхід забезпечує контроль не лише за формальним дотриманням стандартів, а й за їх економічним змістом, що є ключовим для стратегічного управління підприємством.

Аналіз таблиці 3.3 свідчить, що процес трансформації фінансової звітності супроводжується низкою суттєвих проблем, які впливають на якість формування фінансової інформації та ефективність управління підприємством. Водночас для кожної з визначених проблем існують конкретні шляхи вирішення, реалізація яких дозволяє мінімізувати ризики та підвищити результативність процесу переходу до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Однією з ключових проблем є розбіжності між національними стандартами бухгалтерського обліку (НСБУ) та міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).

Таблиця 3.3

Основні шляхи вирішення проблем трансформації фінансової звітності

Проблема	Опис проблеми	Шляхи вирішення	Очікуваний ефект
Розбіжність між НСБУ та МСФЗ	Відмінності в оцінці активів, зобов'язань та доходів	Паралельне ведення звітності, поетапне впровадження стандартів	Зниження ризику помилок, можливість коригування даних
Недостатня кваліфікація персоналу	Персонал не має достатніх знань з МСФЗ	Навчання, тренінги, консультації експертів	Підвищення компетентності, зменшення ймовірності помилок
Обмеження програмного забезпечення	Поточні системи не підтримують формування звітності за МСФЗ	Впровадження ERP та BI-систем, інтеграція	Автоматизація обліку, підвищення точності та швидкості підготовки звітності
Відсутність внутрішнього контролю	Неконтрольований процес трансформації, ризик помилок	Внутрішній аудит, KPI, аналітичні панелі	Забезпечення достовірності та надійності фінансових даних

Відмінності у підходах до оцінки активів, зобов'язань, доходів і витрат ускладнюють процес трансформації звітності та можуть призводити до викривлення фінансових показників. Запропоноване паралельне ведення звітності та поетапне впровадження МСФЗ дає можливість підприємству поступово адаптувати облікову систему, своєчасно виявляти помилки та здійснювати необхідні коригування. Очікуваним результатом є підвищення достовірності фінансових даних і зниження ризику помилок у процесі трансформації.

Важливою проблемою також є недостатній рівень кваліфікації персоналу. Працівники бухгалтерських і фінансових служб не завжди володіють достатніми знаннями щодо практичного застосування принципів МСФЗ, що може негативно впливати на якість фінансової звітності. У таблиці обґрунтовано доцільність проведення навчань, тренінгів та консультацій із залученням експертів. Реалізація таких заходів сприятиме підвищенню професійної компетентності персоналу, покращенню якості облікової роботи та зменшенню ймовірності виникнення помилок.

Окрему увагу приділено проблемі обмежених можливостей програмного забезпечення. Багато підприємств використовують облікові системи, які не забезпечують повноцінного формування звітності за вимогами МСФЗ. У зв'язку з цим доцільним є впровадження сучасних ERP- та ВІ-систем, а також інтеграція інформаційних ресурсів підприємства. Це дозволить автоматизувати процес обліку, прискорити формування звітності, підвищити точність розрахунків та оперативність отримання фінансової інформації для управлінських потреб.

Не менш важливою проблемою є відсутність належної системи внутрішнього контролю за процесом трансформації фінансової звітності. Недостатній контроль може спричиняти помилки, неточності та зниження достовірності фінансових даних. Запропоновані у таблиці заходи, зокрема проведення внутрішнього аудиту, використання КРІ та аналітичних панелей, забезпечують постійний моніторинг процесу трансформації та дозволяють

своєчасно виявляти недоліки. У результаті підвищується надійність фінансової інформації, посилюється контроль за обліковими процесами та покращується якість управлінських рішень.

Отже, наведена таблиця демонструє, що ефективне вирішення проблем трансформації фінансової звітності потребує комплексного підходу, який поєднує організаційні, технологічні та кадрові заходи. Реалізація запропонованих шляхів вирішення сприятиме підвищенню якості фінансової звітності, адаптації підприємств до міжнародних стандартів та зміцненню ефективності системи управління.

Трансформація фінансової звітності на сучасному етапі є багатограним процесом, що потребує системного та поетапного підходу, інтеграції організаційних, технологічних і кадрових аспектів. Основні проблеми, з якими стикаються підприємства, включають розбіжності між національними стандартами бухгалтерського обліку та МСФЗ, недостатню кваліфікацію персоналу, обмеження програмного забезпечення та відсутність належного внутрішнього контролю.

Ефективне вирішення проблем, пов'язаних із трансформацією фінансової звітності та впровадженням міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), потребує комплексного та поетапного підходу. Одним із найбільш доцільних напрямів є поступове впровадження МСФЗ, яке дозволяє підприємству адаптувати власну систему обліку без різких організаційних і фінансових навантажень. На початкових етапах доцільно застосовувати міжнародні стандарти щодо найбільш простих та стандартизованих об'єктів обліку, що дає можливість поступово опановувати нові принципи формування фінансової інформації та мінімізувати ризики виникнення помилок.

Важливим елементом такого підходу є паралельне ведення фінансової звітності за національними стандартами бухгалтерського обліку (НСБУ) та МСФЗ. Це дозволяє підприємству забезпечити безперервність облікового процесу, порівнювати результати, виявляти проблемні аспекти трансформації та поступово адаптовувати внутрішні процедури до нових вимог. Крім того,

паралельне ведення звітності створює умови для ефективного навчання працівників та формування практичного досвіду застосування міжнародних стандартів без негативного впливу на процес прийняття управлінських рішень.

Суттєву роль у сучасній трансформації фінансової звітності відіграє впровадження інформаційних технологій та автоматизованих систем управління. Використання ERP-систем забезпечує інтеграцію різних напрямів діяльності підприємства в єдину інформаційну систему, що сприяє автоматизації бухгалтерського обліку, підвищенню точності розрахунків та оперативності формування фінансової звітності. Одночасно застосування ВІ-панелей і сучасних аналітичних інструментів дає можливість керівництву підприємства швидко отримувати необхідну інформацію, аналізувати фінансові показники та оцінювати результати діяльності в режимі реального часу.

Автоматизація облікових процесів також забезпечує гнучкість у внесенні змін до облікової політики підприємства та адаптації до оновлення міжнародних стандартів. Це особливо важливо в умовах постійного розвитку нормативної бази та зростання вимог до якості фінансової інформації. Завдяки сучасним інформаційним технологіям підприємства можуть значно знизити ризик технічних помилок, прискорити процес обробки даних і підвищити рівень достовірності фінансової звітності.

Не менш важливим фактором успішного впровадження МСФЗ є підвищення професійної кваліфікації персоналу. Практичне застосування міжнародних стандартів потребує глибоких знань у сфері бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та управління. Саме тому підприємствам необхідно забезпечувати регулярне проведення навчань, тренінгів, семінарів і програм підвищення кваліфікації для працівників бухгалтерських та фінансових служб. Залучення зовнішніх консультантів і експертів також сприяє правильному застосуванню принципів МСФЗ та допомагає уникнути помилок у процесі трансформації звітності.

Ключовим елементом ефективної трансформації фінансової звітності є створення дієвої системи внутрішнього контролю та аналітичної підтримки.

Проведення внутрішніх аудитів дозволяє перевіряти достовірність фінансових даних, оцінювати правильність застосування облікових процедур та своєчасно виявляти недоліки у системі обліку. Водночас використання контрольних показників ефективності (KPI) і аналітичних панелей для керівництва забезпечує постійний моніторинг процесу трансформації та дає можливість оперативно приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Отже, сучасна трансформація фінансової звітності є не лише процесом формального приведення бухгалтерського обліку у відповідність до вимог МСФЗ, а комплексною стратегічною системою управління фінансовою інформацією. Її основною метою є забезпечення достовірності та економічної змістовності даних, підвищення ефективності управління підприємством і створення умов для його стабільного стратегічного розвитку. Комплексний і системний підхід до трансформації фінансової звітності дозволяє підприємствам успішно адаптуватися до міжнародних стандартів, підвищувати конкурентоспроможність та забезпечувати прийняття якісних управлінських рішень.

ВИСНОВКИ

Сучасні умови господарювання характеризуються високою конкуренцією, швидкою зміною ринкових умов та потребою у прийнятті ефективних управлінських рішень на основі достовірної інформації. Одним із ключових інструментів для оцінки діяльності підприємства та забезпечення його фінансової стабільності є фінансова звітність. Вона дозволяє керівництву аналізувати економічні результати, контролювати використання ресурсів та планувати подальший розвиток підприємства в умовах динамічного ринку. В результаті написання роботи ми дійшли наступних висновків:

1. Фінансова звітність виступає ключовим джерелом інформації для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства. Вона забезпечує системне відображення економічних процесів, дозволяючи керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення. Завдяки фінансовим звітам підприємство має змогу визначати власні сильні та слабкі сторони, оцінювати ефективність використання ресурсів і планувати подальший розвиток, що сприяє підвищенню стабільності та конкурентоспроможності.

2. Класифікація фінансової звітності на обов'язкову та додаткову дозволяє системно відображати всі аспекти діяльності підприємства та задовольняти потреби різних користувачів інформації. Принципи формування звітності, такі як достовірність, повнота, порівнянність і своєчасність, створюють основу для об'єктивної оцінки фінансового стану та забезпечують прозорість господарської діяльності. Дотримання цих принципів сприяє підвищенню довіри інвесторів і кредиторів, а також дозволяє керівництву ухвалювати рішення на основі надійних даних.

3. Фінансова звітність в Україні регулюється Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», нормативними актами Міністерства фінансів та іншими документами, що визначають стандарти обліку та звітності. Законодавче забезпечення гарантує, що інформація у звітах

відповідає вимогам достовірності, порівнянності та об'єктивності. Це дозволяє підприємствам інтегруватися у національну та міжнародну економіку, забезпечуючи можливість аналізу їх фінансового стану зовнішніми стейкхолдерами та інвесторами.

4. Характеристика підприємства дозволяє враховувати специфіку галузі, вид діяльності та організаційно-правову форму при аналізі фінансових показників. Специфіка діяльності безпосередньо впливає на структуру доходів, витрат і фінансових ризиків, а також на особливості формування звітності. Розуміння цих аспектів сприяє коректному використанню фінансових даних у процесі управління, визначенню пріоритетів розвитку та плануванню стратегічних дій.

5. Аналіз фінансової звітності дозволяє оцінити динаміку активів, зобов'язань, капіталу та фінансових результатів підприємства. Виявлення сильних і слабких сторін фінансового стану допомагає керівництву приймати ефективні управлінські рішення, оптимізувати структуру ресурсів і забезпечувати фінансову стійкість. Використання даних звітності дає змогу прогнозувати можливі проблеми та планувати розвиток підприємства з урахуванням фінансових обмежень і перспектив.

6. Горизонтальний аналіз показує динаміку фінансових показників у часі та дозволяє відстежувати тенденції розвитку підприємства. Вертикальний аналіз відображає структурні співвідношення у звітах, допомагаючи оцінити ефективність розподілу ресурсів і управління активами та зобов'язаннями. Коефіцієнтний аналіз дозволяє комплексно оцінити ліквідність, платоспроможність, рентабельність та фінансову стійкість. Усі ці методи разом забезпечують керівництву об'єктивну основу для прийняття ефективних управлінських рішень та стратегічного планування розвитку підприємства.

7. У практиці управління підприємствами фінансова звітність часто обмежена через несвоєчасність, недостатню деталізацію та різні методологічні підходи до складання звітів. Такі проблеми знижують ефективність управлінських рішень і ускладнюють оцінку реального стану підприємства.

Подолання цих обмежень вимагає удосконалення системи збору та обробки фінансової інформації, а також впровадження сучасних методів аналізу та контролю.

8. Переход на МСФЗ забезпечує прозорість і порівнянність фінансової інформації на міжнародному рівні, що підвищує довіру інвесторів та дозволяє залучати фінансування. Особливості впровадження включають підготовку персоналу, адаптацію внутрішніх процедур обліку та модернізацію інформаційних систем. Впровадження МСФЗ створює умови для стратегічного розвитку підприємства та підвищує ефективність прийняття управлінських рішень у глобальному економічному середовищі.

9. Комплексне вирішення проблем трансформації фінансової звітності передбачає автоматизацію облікових процесів, впровадження сучасних інформаційних систем та підвищення кваліфікації фахівців. Оптимізація внутрішніх процедур обліку дозволяє підвищити достовірність і оперативність фінансових даних. Такий підхід забезпечує керівництву об'єктивну інформаційну базу для ефективного управління, прийняття стратегічних рішень та забезпечення сталого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Н., Асває Азадєн В., Козуб С. Моделі формування обліково-аналітичної системи фінансової та управлінської звітності на основі інформаційної платформи МСФЗ. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2022. Vol. 6 (47), С. 198-217.
2. Безкоровайна Л.В. Проблеми формування показників фінансової звітності підприємств України за МСФЗ. *Підприємництво і торгівля*. 2023. №39. С. 17-24.
3. Безручук С. Л. Зміна підходів до якості облікової інформації: історичний аспект. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2021. №2(49), С. 3-7. URL: [https://doi.org/10.26642/pbo-2021-2\(49\)-3-7](https://doi.org/10.26642/pbo-2021-2(49)-3-7) (дата звернення: 12.04.2026).
4. Безручук С. Л., Петришин Л. П. Зміна якості бухгалтерської звітності в умовах війни. *Бізнес Інформ*. 2024. №7. С. 355–362.
5. Безручук С. Л. Зміна підходів до якості облікової інформації: історичний аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2021. № 2(49), С. 3-7.
6. Бондаренко Н. М. Місце та роль аудиту фінансової звітності в діяльності підприємства. *Галицький економічний вісник*. Т. : ТНТУ, 2023. Том 84. № 5. С. 50–59
7. Вамбуд: офіційний вебсайт будівельної компанії. URL: <https://vambud.com.ua> (дата звернення: 08 квітня 2026 р.).
8. Васільєва Л. М. Трансформація фінансової звітності підприємств України відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2019. Вип.10(2). С.48-52.
9. Ганусич В. О., Шімон В. Зміна облікової парадигми: трансформація принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності в контексті сталого розвитку. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка*

та управління. 2025. № 19. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-19-09-05> (дата звернення: 16.03.2026).

10. Гаркуша С. А. Запровадження управлінської звітності в системі управлінського обліку на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 39. С. 375-379.
11. Гудзенко Н.М., Коваль Н.І., Плахтій Т.Ф. Вплив інформаційних потреб користувачів на структуру та поповнення фінансової звітності. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №5. С. 102 – 113.
12. Головай Н., Сисоєва І. Місце бухгалтерського обліку в управлінні діяльністю підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Випуск № 53. С. 167–171.
13. Горай О. С., Свірко С. В. Військові дії як детермінанти впливу на обліково-аналітичне забезпечення управління промисловими підприємствами. *Економічні студії. Житомир: ЖДТУ*. 2022. Вип. 2 (24). С. 15–27.
14. Горошотченко Д. О. Фінансова звітність як джерело прийняття управлінських рішень у приладобудуванні в контексті Індустрії 4.0. *Збірник праць XIX Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених “Ефективність та автоматизація інженерних рішень у приладобудуванні”*, 20-21 грудня 2023 р. ПБФ, КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ, 2023. С. 461-464.
15. Данищук Р. В. Особливості складання та аналізу фінансової звітності підприємств (на прикладі ТОВ «Арсбудінвест»): робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра: спец. «071 облік і оподаткування» наук. кер. Т. М. Королюк. Тернопіль: ТНТУ, 2025. 74 с.
16. Добровольська О., Кравченко М., Даніленко О. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-34> (дата звернення: 10.04.2026).

- 17.Добровольська О. В., Дуброва Н. П. Показники ЕВІТ та ЕВІ в аналізі фінансової звітності: методичний підхід. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 52. С. 14-20.
- 18.Дорошенко О.О. Бухгалтерський облік та фінансова звітність державного сектору України в системі інформаційного забезпечення формування показників бюджетної безпеки держави. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 32. С. 177–180.
- 19.Дубініна М.В., Вишенська Л.М. Управління інформаційною системою обліку фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. *Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*. 2015. № 1 (35). С. 83-85.
20. Дубініна М.В., Чебан Ю.Ю., Сирцева С.В., Лугова О.І. Інтеграція обліку та фінансової аналітики у внутрішній звітності для прийняття рішень щодо управління доходами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 13. С. 53-59.
- 21.Заворітній М.В. Якість управлінської звітності з використанням CRM-систем. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4023/3953> (дата звернення: 15.03.2026).
- 22.Засадний Б. А., Чубук Д. О. Відмінності концептуальної основи фінансової звітності за МСФЗ та НП(С)БО. *Молодий вчений*. 2023. № 2 (114). С. 97-101.
- 23.Засадний Б. А. Комплексне оцінювання якості облікової інформації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 11. С. 849-853. URL: <http://global-national.in.ua/issue-11-2016/19-vipusk11-cherven-2016-r/2221-zasadnij-b-a-kompleksna-otsinka-yakosti-oblikovoji-informatsiji>. (дата звернення: 12.04.2026).
- 24.Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», прийнятий Верховною Радою України від 16.07.1999 р. № 996-

- XIV (Редакція від 03.01.2017). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 12.04.2026).
25. Іванченкова Л. В., Ткачук Г. О., Скляр Л. Б. Контроль трансформації фінансової звітності за МСФЗ в управлінні підприємством. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 4. Том 3. С. 89-94
26. Ілляшенко К.В. Проблеми складання статистичної звітності на вітчизняних підприємствах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Випуск 29. С. 67-70.
27. Коваль Л. В., Томчук О. Ф., Немеш Г. С. Аналітичні властивості фінансової звітності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 31. С. 193-197. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/399> (дата звернення: 10.04.2026).
28. Ковальова Т. В., Воляник Г. М. Інформаційне забезпечення звітності компаній під час війни. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 12. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-09-02> (дата звернення 15.03.2026)
29. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AH.pdf (дата звернення: 15.03.2026).
30. Костенко Ю. О., Лайчук С. М., Косташ Т. В. Використання штучного інтелекту для оптимізації процесів обліку та звітності в українських компаніях. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 8. Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14950287> (дата звернення: 08.04.2026).
31. Лемішовська О.С., Михайловський В. О. Управлінська звітність підприємства: теоретико-методичні аспекти та принципи формування. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2023. № 1 (9). С. 179-188.
32. Ловінська Л. Г., Озеран А. В., Коршикова Р. С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні. *Фінанси України*.

2022. № 6. С. 23–41. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstreams/ef7d3a5c-0529-46f7-9019-051226f75738/download> (дата звернення: 12.04.2026).
33. Лоскоріх Г.Л., Ганусич В.О., Перчі О.Ф. Фінансова звітність для податкового планування: обліковий аспект. *Бізнес-навігатор*. 2025. Вип. 2 (79). С. 106–113.
34. Мардус Н. Ю., Лазуренко О. С. Економічна сутність фінансової звітності, методика її складання і аудиту. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 70. С. 175–179.
35. Меліхова Т., Синиця Ю., Рой Я. Удосконалення бухгалтерського обліку за національними стандартами та методики внутрішнього контролю з метою складання достовірної фінансової звітності малих підприємств та запобігання банкрутству. *Review of transport economics and management*. 2024. № 10 (26). С. 197–206.
36. Міклуха О. Л. Звітність зі сталого розвитку в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України. Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах повоєнного відновлення України: зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. 8 груд. 2023 р. М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана, Ф-т обліку та податк. менеджменту та ін.; редкол.: М. І. Бондар (голова) та ін.. Київ: КНЕУ, 2023. С. 43–44.
37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL : https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%208_ukr_2022.pdf (дата звернення: 12.04.2026).
38. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2016_ukr_2022_.pdf (дата звернення: 12.04.2026).
39. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». URL: <https://mof.gov.ua/>

storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%201_ukr_2022.pdf

(дата звернення: 12.04.2026).

40. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%2015_ukr_2022.pdf (дата звернення: 12.04.2026).
41. Міжнародний стандарт фінансової звітності 5 «Необоротні активи, утримувані для продажу, і припинена діяльність». URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%205_ukr_2022\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%205_ukr_2022(1).pdf) (дата звернення: 12.04.2026).
42. Москалюк Г. О., Тонгобаш Т. Д. Звітність як інструмент підвищення ефективності управління діяльністю підприємства. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2022. № 9–10. С. 30–36.
43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України 07 лютого 2013 року № 73 (Редакція від 14.03.2017). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 12.04.2026).
44. Овсюк Н.В., Афанас'єва І.І. Звітність зі сталого розвитку: сучасний стан та перспективи впровадження. *Статистика України*. 2025. № 1. С. 113–121.
45. Панасюк В. М. Фінансова звітність як джерело інформації в умовах трансформації економіки. ГЕВ. Т.: ТНТУ, 2025. Том 97. № 6. С. 136–143.
46. Подолянчук О. А. Облікова інформація та її якісні характеристики відповідно до облікових стандартів. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 8. С. 79-90
47. Польова Т. В., Дружина А. В. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_70 (дата звернення: 12.04.2026).

48. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 12.04.2026).
49. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 12.04.2026).
50. Ромашко О., Шаповалова А. Податкова звітність в умовах цифровізації: новації та проблеми. *Publishing House «UKRLOGOS Group»*, 2022. С. 103–117.
51. Селіванова Ю. В. Дискусійні аспекти оцінки балансових статей в умовах конвергенції національних систем обліку і звітності. *Економіка і організація управління*. 2021. № 2 (10). С. 73-77
52. Семенець І. В., Шевченко С. О., Григорів О. О. Ефективність бухгалтерського обліку в державному секторі України в умовах цифровізації. *Modern Economics*. 2024. № 47 (2024). С. 109-115.
53. Серпенінова Ю.С. Проблеми та перспективи розвитку інтегрованої звітності як засобу додаткового розкриття облікової інформації. *Бізнес Інформ*. 2022. №1. С. 308–313.
54. Скиба Г., Каліна І., Беженар І. Сталий розвиток обліку в Україні: виклики, прозорість та інтегрована звітність. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 2 (53). С. 595–602.
55. Сторожук Т.М., Блищик Л.В. До питання термінологічного трактування дефініції «фінансова звітність». *Облік і фінанси*. 2019. № 4. С. 54–62.
56. Черешнюк О., Леськів Т. Аналіз фінансової звітності підприємства з метою стратегічного планування. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28 травня 2021 р. Тернопіль. С. 129-131.

- 57.Черкашина Т. В. Фінансова звітність в контексті модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі. *Економічний простір*. 2021. Вип.171. С. 111-117.
- 58.Шум М. А., Доровський О. Ф., Чуприна С. М. Деякі аспекти складання та аналізу фінансової звітності підприємства в сучасних умовах. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 29. С. 628-632.
- 59.Шутка С. Є., Воляник Г. М., Колінько Н. І. Модернізація обліку в установах державного сектору економіки. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. № 29. С. 53–60.
- 60.Яремко І.Й., Заворотній М.В. Управлінська звітність в системах управління та планування на підприємстві: особливості формування та змістовні параметри. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/7.pdf (дата звернення: 12.04.2026).

Додаток А

Розкриття інформації у фінансовій звітності підприємства

Зміст інформації	Пояснення
Дані про підприємство	Назва підприємства, організаційно-правова форма та місце знаходження (країна, де зареєстровано підприємство, адреса його офісу), короткий опис основної діяльності підприємства, назва органу, у віданні якого перебуває підприємство, або назву його материнської (холдингової) компанії, середню кількість працівників підприємства протягом звітного періоду; дату затвердження звітності та орган управління підприємством, що її затвердив.
Дата звітності та звітний період	У кожному фінансовому звіті вказується дата, станом на яку наведені його показники, або період, який він охоплює. Якщо період, за який складено фінансовий звіт, відрізняється від звітного періоду, передбаченого НП(С)БО 1, то причину і наслідки цього повинні бути розкриті у примітках до фінансової звітності.
Валюта звітності та одиниця її виміру	У фінансовій звітності вказується валюта, в якій відображені елементи звітності, та одиниця її виміру
Відповідна інформація за звітний період і аналогічний період попереднього року	Вказується необхідна інформація для порівняння фінансових звітів за різні періоди
Облікова політика підприємства та її зміни	Опис принципів оцінки статей звітності, опис методів обліку окремих статей звітності
Консолідація фінансових Звітів	Визначають підприємства, що мають дочірні підприємства
Припинення (ліквідація) окремих видів діяльності	Вказується при реальному припиненні або ліквідації окремих видів діяльності підприємства
Обмеження щодо	Надаються існуючі обмеження правового змісту, що

володіння активами	передбачені у законодавчих актах, договорах, угодах, установчих документах підприємства тощо
Участь у спільних підприємствах	Вказуються види діяльності підприємства на підставі договорів про спільну діяльність
Виявлені помилки минулих років та пов'язані з ними коригування	Заповнюється за наявності помилок минулих років, що були встановлені у звітному році
Переоцінка статей фінансових звітів	Проведення операцій з переоцінки активів за відповідними П(С)БО
Інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними Положеннями (стандартами)	Виконуються вимоги відповідних НП(С)БО щодо розкриття відповідної інформації
Загальні вимоги щодо подання інформації у примітках до фінансових звітів	
У примітках до фінансових звітів розкриваються: – інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами), – інформація, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності.	

Додаток Б

Горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз фінансових показників ТОВ БК «ВАМБУД» (2023–2025)

Показник	2023	2024	2025	Горизонтальна динаміка (зміна, %)	Вертикальний аналіз / структура	Коефіцієнтний аналіз / коментар
Дохід, тис. грн	80 538	90 946	174 108	2024: +12,9% 2025: +91,4%	Основний дохід від реалізації ЖК «Героїв Майдану 101» та клубних будинків «Сонячний квартал»; частка доходу від комерційних об'єктів зростає	Горизонтальна динаміка показує стабільне зростання, що свідчить про успішну реалізацію проєктів та ефективне планування продажів
Чистий прибуток, тис. грн	–1 671	2 884	7 927	2024: +272,5% 2025: +174,9%	Збиток у 2023 році через незавершені проєкти; прибуток у 2024–2025 обумовлений здачею ЖК та комерційних об'єктів	Позитивна тенденція прибутковості підтверджує ефективність управлінських рішень щодо контролю витрат та планування будівельних робіт
Рентабельність, %	–2,08	1,10	4,55	2024: +3,18 п.п. 2025: +3,45 п.п.	Рентабельність позитивна зростає, структура витрат оптимізована	Висновок: ефективність використання ресурсів зростає; підвищення прибутковості підтверджує правильність стратегічних рішень
Активи, тис. грн	275 644	405 363	418 071	2024: +47,0% 2025: +3,1%	Основна частка – необоротні активи та незавершене будівництво; частка оборотних	Горизонтальний аналіз свідчить про активну інвестиційну політику;

					коштів збільшується	стабілізація у 2025 році – етап отримання результатів від проєктів
Зобов’язання, тис. грн	257 758	394 501	372 481	2024: +53,1% 2025: –5,6%	Основні зобов’язання – кредиторська заборгованість та короткострокові кредити	Падіння у 2025 році – наслідок погашення зобов’язань; ефективне управління борговим навантаженням
Коефіцієнт покриття	1,07	1,03	1,12	–	Активи перевищують зобов’язання; платоспроможність забезпечена	Підтверджує фінансову стабільність та здатність погашати зобов’язання без додаткових ризиків
Грошові кошти на кінець року, тис. грн	8 500	14 500	20 500	2024: +70,6% 2025: +41,4%	Структура коштів дозволяє фінансувати поточні та інвестиційні потреби	Зростання залишків свідчить про достатню ліквідність і ефективне планування руху коштів
Дохід на одного працівника, тис. грн	1 464	1 462	2 523	2024: –0,1% 2025: +72,6%	Продуктивність праці зростає у 2025 році завдяки завершенню великих об’єктів	Ефективність використання персоналу покращується; управлінські рішення щодо організації праці є результативними